

Helsingin kaupungin pelastuslaitos

Toimintakertomus

2017

Sisällysluettelo

Pelastuskomentajan katsaus	3
Helsingin kaupungin pelastuslaitos – turvallisuutta ennalta ja apua juuri silloin kun tarvitaan	4
Pelastuslaitoksen toiminnan perusteet	4
Organisaatio	5
Pelastuslautakunta 2017	5
Avaintietoja vuodelta 2017	7
Henkilöstö	7
Talous	7
Tavoitteiden saavuttaminen	8
Sitovat toiminnalliset tavoitteet	8
Muut toiminnalliset tavoitteet	8
Tutkimustoiminta	9
Valvontatyö sekä turvallisuusviestintä ja -koulutus	10
Pelastustoiminta	14
Ensihoito	15
Varautuminen	17
Osaamisenhallinta pelastuslaitoksessa	20
Viestintä	22
Sata vuotta itsenäisyyttä ja turvallisuutta	23
Tekniset toiminnot	24
Ympäristönsuojelu	25
Räddningskommendörens översikt	26
Nyckelinformation från år 2017	27
Rescue Commander's review	29
Key facts from 2017	30
Tilastot	33

Toimitus/Redaktion: **Päivi Aravuori**
Käännökset / Översättningar: **Grano Oy/Multidoc**
Graafinen suunnittelu ja taitto /
Grafisk planering och layout: **Guassi Oy**
Valokuvat / Fotografier:
Ossi Pietiläinen, Juuso Saastamoinen,
Helsingin pelastuslaitos / Helsingfors räddningsverket
ja / och **Helsingin kaupungin aineistopankki**
Kirjapaino / Tryckeri: **Edita Prima Oy**

Pelastuskomentajan katsaus

Julkisen hallinnon rakenteita uudistetaan perusteellisesti, mikä näkyy kansalaisille konkreettisimmin maakuntauudistuksena sekä sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksena. Valmisteilla oleva maakuntauudistus koskettaa myös pelastustoimea ja Helsingin kaupungin pelastuslaitos on muutosvalmistelutyössä aktiivinen. Olemme tehneet organisaatioissamme muutoksia jo vuodesta 2013 alkaen ja osallistuneet aktiivisesti pelastustoimen rakenteiden valmisteluun tässä uudessa tilanteessa. Muutosprosessi jatkuu ja henkilöstöämme osallistetaan niin valtakunnan tason pelastustoimen uudistukseen kuin Uudenmaan pelastuslaitosten yhteistyön syventämiseen.

Pelastuslaitoksen seuraavaksi kehitysvaiheeksi olemme tunnistaneet tarpeen uudistaa pelastustoimea siviiliturvallisuutta yhteenkokoavaksi ja sovitavaksi toimijaksi. Suomalaisen yhteiskunnan varautumisen keskiössä on yhteistoimintamalli, jossa valtionhallinnon, viranomaisen, elinkeinoelämän, maakuntien ja kuntien lisäksi järjestöt, yhteisöt ja yksilöt muodostavat varautumisen verkoston. Yhteiskunnan varautumisen tavoitteena on turvata elintärkeät toiminnot. Tärkeä rooli varautumisella on erityisesti ruohonjuuritasolla. Loppupelissä yksittäisten kansalaisten, kotitalouksien sekä yhteisöjen kestävyillä ratkaistaan yhteiskunnan kriisinkestävyys.

Pelastustoimelle yhteistä turvallisuutta palveleva rooli on luonteva, sillä se on jo nyt laajasti vastuussa yhteiskunnan turvallisuudesta ehkäisemällä onnettomuuksia koulutuksella ja neuvonnalla, sekä vastaamalla pelastustoiminnasta ja operatiivisesta valmiudesta kaikissa olosuhteissa. Panostamme yksittäisten henkilöiden, asuinyhteisöjen ja kotitalouksien sekä erilaisten toimijoiden omaehtoisen varautumisen tukemiseen. Vahvistamme ihmisten ja yhteisöjen kykyä vähentää onnettomuuksia, ja kannustamme yksilöitä ja yhteisöjä omatoimisuuteen ja vastuunottoon varautumisessa tilanteisiin, joissa normaali arki häiriintyy. Tämä kaikki turvallisuustyö tarvitsee kuitenkin puitteet, pelisäännöt ja panostukset, jotta voimme muodostaa yhdessä riittävän siviilivalmiuden poikkeavien turvallisuustilanteiden varalle.

Vaikka tulevaisuuden turvallisuuskuvassa epävarmuutta, se on voittopuolisesti kuitenkin positiivinen. Tätä ajatusta tuki erityisesti osallistumisemme Suomen itsenäisyyden 100-vuotisjuhlallisuuksiin monien tapahtumien turvaajana, kuin myös tuoden esille omaa osuuttamme itsenäisyyden rakentamiseen. Suomi on turvallinen ja vakaa maa, mistä kertoo myös vuonna 2017 Suomen saamat lukuiset kärkipaikat kansainvälisissä vertailuissa, joita olivat maailman vakain valtio, maailman turvallisin maa, maailman paras hallinto. Olemme tyytyväisiä nykyiseen tilanteeseen, mutta haluamme tulevaisuudessa kehittää yhteiskuntamme turvallisuutta, tasa-arvoisuutta ja toimivuutta edelleenkin. Useiden muutosten keskellä pelastuslaitoksen 156. toimintavuosi oli aikaisempia kiihtyneempi. Onnettomuuksien ehkäisytöön vaatavuutta kas-

vatti erityisesti pääkaupungin voimakas rakentaminen. Turvallisuuskoulutusta ja -viestintää annettiin 34 990 henkilölle, joka kohdennettiin erityisesti peruskoulun yläasteen oppilaisiin sekä opetus- ja terveydenhuoltohenkilöstöön.

Pelastustoiminnan hälytykset kasvoivat edellisvuoden verrattuna 638 tehtävällä, kokonaismäärän ollessa 9451 hälytystä. Onnettomuuksissa menehtyi 24 henkilöä ja 39 henkilöä loukkaantui vakavasti. Merkittävin muutos tapahtui vahingontorjuntatehtävien osalta, jossa tehtävämäärän kasvu oli peräti 82 prosenttia. Vahingontorjuntatehtävät ovat olleet kasvussa jo pidemmällä aikavälillä ja niiden kasvu on todennäköistä myös jatkossa. Ilmastossa tapahtuvien muutosten myötä sään ääri-ilmiöiden ennustetaan edelleen lisääntyvät voimakkaiden saateiden, tuulien ja tulvien muodossa. Vahinkojen ehkäisemiseksi ja minimoimiseksi on tärkeää huomioida ilmastomuutoksen vaikutukset kaavoituksessa, rakennussuunnittelussa ja rakentamisessa sekä kiinteistöjen ja kansalaisten varautumisessa.

Helsingin varautuminen ja väestönsuojelu olivat kansainvälisen huomion kohteen useissa eri yhteyksissä vuonna 2017. Erityisesti modernit ja monikäyttöiset väestösuojat kiinnostivat kansainvälistä mediaa. Valmiuden kehittämisessä paneuduttiin erityisesti alueellisten johtokeskusten, väestöhälytysjärjestelmän sekä kalliosuojien uudistamisen ja perusparannusten suunnitteluun.

Ensihoidon hälytystehtävien pitkään jatkunut voimakas kasvu loiveni hieman, ollen nyt 788 hälytystä. Tehtävien kokonaismääräksi muodostui 61 438 hälytystä. Vuonna 2017 saatiin valmiuteen lisää yksi 12 tuntia vuorokaudessa päivystävä ambulanssi ja sen edellyttämät henkilöstöresurssit kompensoimaan tehtävämäärän kasvua. Viime vuosien voimakkaasta kasvusta huolimatta ensihoitopalvelu on kyennyt turvaamaan potilailleen määritellyn palvelutason sekä ylläpitänyt potilastytyväisyydessä ja hoitotuloksissa korkean kansainvälisen tasonsa. Toiminnan kehittämisessä keskityttiin suuronnettomuusvalmiuden, ensihoidon laadun ja potilasturvallisuuden sekä avoterveydenhuollon potilaita palvelevien toimijoiden yhteistyön parantamiseen.

Tämän kaiken mahdollistamiseksi ydinpalveluidemme tukena on työskennellyt toimialamme erityispiirteisiin erikoistuneet tukipalvelumme, jotka ovat huolehtineet henkilöstömme hyvinvoinnista ja osaamisesta, talouden riittävydestä sekä kiinteistöjemme, tekniikan ja teknologian toimivuudesta sekä niiden kehittämisestä. Vastaavalla tavalla Helsingin kaupunkikonserni sekä lukuisat kumppanimme ovat mahdollistaneet pääkaupungin turvallisuudesta huolehtimisen jälleen kerran erinomaisella tavalla.

Hyvästä yhteistyöstä kiittäen,

Simo Weckstén
Pelastuskomentaja

Helsingin kaupungin pelastuslaitos – turvallisuutta ennalta ja apua juuri silloin kun tarvitaan

Helsingin kaupungin pelastuslaitos on yksi maamme 22 aluepelastuslaitoksesta ja vastaa pääkaupungin turvallisuudesta yhteistyössä muiden viranomaisten kanssa. Palveluntuotannosta vastaa noin 680 asiantuntijan moniammatillinen henkilöstö. Pelastuslaitoksen toimintaa ohjaa ja valvoo pelastuslautakunta.

Pelastuslaitoksen tavoitteena on onnettomuuksien ehkäisy, hätätilanteiden vaikutusten minimointi sekä varautuminen erilaisiin häiriötilanteisiin, suuronnettomuuksiin ja poikkeusoloihin. Pelastuslaitos tutkii ja kehittää toimintaansa asiakas- ja tulevaisuuslähtöisesti.

Pelastuslaitoksen toiminnan perusteet:

Perustehtävä

Pelastuslaitoksen perustehtävä on parantaa turvallisuutta sekä vähentää onnettomuuksia ja niiden vaikutuksia. Pelastuslaitos osallistaa ihmisiä, yrityksiä ja yhteisöjä omatoimisessa varautumisessa sekä suorittaa kiireelliset pelastus- ja ensihoitotehtävät. Pelastuslaitos on organisaatio, joka jatkaa toimintaansa häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa sekä vastaa väestönsuojelusta Helsingissä

Arvot

Toimintaamme ohjaavat pelastustoimen yhdessä määritellyt kansalliset arvot: inhimillisesti, ammatillisesti ja luotettavasti. Lisäksi toimintaamme ohjaavat Helsingin kaupunkikonsernin yhteiset arvot sekä ensihoidon arvot. Kolmesta eri näkökulmasta määritellyt arvot ovat keskenään ristiriidattomia, yhteensopivia ja toisiaan täydentäviä.

Visio

Visiomme on olla Suomen tuottavin pelastuslaitos. Parannamme turvallisuutta ehkäisemällä onnettomuuksia ja toimimalla tehokkaasti onnettomuustilanteiden aikana. Olemme pääkaupungin paras vaihtoehto ensihoitopalveluiden tuottamisessa. Varaudumme toimimaan vakavissa Helsingin ja yhteiskunnan turvallisuutta uhkaavissa tilanteissa. Toimimme vastuullisella tavalla.

Strategia

Pelastuslaitoksen strategiaohjelma noudattaa Helsingin kaupungin strategiaohjelmaa ja sisäministeriön laatiman vuoteen 2025 ulottuvan pelastustoimen strategian linjauksia.

Organisaatio

Pelastuslaitoksen organisaatio on matriisimuotoinen, ja sen johtajana toimi vuonna 2017 pelastuskomentaja Simo Weckstén. Organisaatiossa on kolme osastoa: pelastustoimen osasto, hallinto- ja kehittämisosasto sekä tekninen osasto.

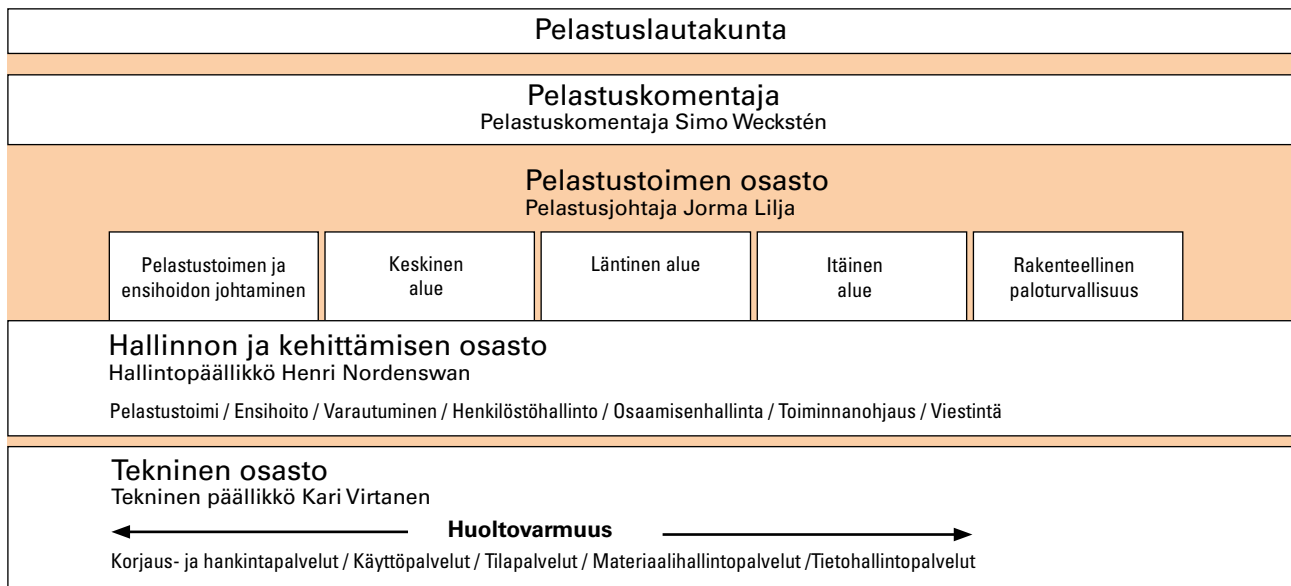
Pelastustoimen osasto jakautuu edelleen kolmeen alueeseen, jotka tuottavat onnettomuuksien ehkäisy-, pelastustoiminnan, ensihoidon ja varautumisen palvelut.

Pelastustoimen osastoa johti 1.1.-31.10.2017 pelastusjohtaja Jorma Lilja ja 1.11.2017 alkaen pelastusjohtaja (va.) Jari Korkiamäki.

Hallinto- ja kehittämisosasto vastaa pelastustoimen sekä ensihoidon kehittämisestä ja ohjauksesta, tutkimustoiminnasta, osaamisenhallinnasta, viestinnästä, hallintopalveluista sekä johdon esikunta- ja kansliapalveluista.

Hallinto- ja kehittämisosaston päällikkönä toimi vuonna 2017 hallintopäällikkö Henri Nordenswan.

Tekninen osasto vastaa teknisestä suunnittelusta, kalusto- ja materiaalihallinnosta, tietotekniikasta ja kiinteistötoimesta. Osastoa johti vuonna 2017 tekninen päällikkö Kari Virtanen.

Pelastuslautakunta 2017

Pelastuslautakunta 1.1.-31.5.2017

Jäsenet	Henkilökohtaiset varajäsenet	Puolue
Puheenjohtaja Raatikainen Mika	Salo Tuula	PS
Varapuheenjohtaja Olin Venla	Värtö Mikko	Vihr.
Kelo Jarmo	Utti-Lankinen Katja	Kok.
Aivio Sanna	Kokko Kristiina	Kok.
Eklund Merja	Luomanen Raine	Kok.
Haahtela Meri	Kerman Sami	Vihr.
Jauhiainen Olavi	Ylänkö Arja-Katriina	SDP
Jensen Jörgen	Sirola-Korhonen Kristiina	Vas.
Huru Nina	Susimeri Pekka	PS

Kaupunginhallituksen edustaja: Juha Hakola (Kok.), varaedustaja Koskinen Kauko (Kok.).

Pelastuslautakunta 1.6.2017 alkaen

Jäsenet	Henkilökohtaiset varajäsenet	Puolue
Puheenjohtaja Turkkila Matias	Angelvo-Riipinen Reetta	PS
Varapuheenjohtaja Pasterstein Dennis	Eklund Merja	kok.
Kelo Jarmo	Leino Sari	Kok.
Aivio Sanna	Franckehaeuser Sebastian	Kok.
Malm Anja	Laitinen Ari	Vih.
Timonen Hannu	Manninen Sini	Vih.
Kuurne Juha	Ruotsalainen Merja	SDP
Alanen Outi	Korhonen Mark	Vas.
Landén Maria	Mattson Raimo	PS
Kaupunginhallituksen edustaja: Juha Hakola (Kok.), varaedustaja Koskinen Kauko (Kok.).		

Avaintietoja vuodelta 2017

Henkilöstö

Pelastuslaitoksen vakinaisen henkilöstön määrässä ei tapahtunut merkittäviä muutoksia vuonna 2017. Henkilöstömäärä oli 31.12.2017 yhteensä 672 henkilöä.

Pelastuslaitoksen pelastuskoulusta valmistui syksyllä 15 palomies-ensihoitajaa. Valmistuneet pelastajaoppilaat siirtyivät palomiehen virkoihin.

Kaikki avoimet virat ja toimet täytettiin vuoden 2017 aikana. Pelastuslaitos rekrytoi eläköityneiden ja muualle siirtyneiden henkilöiden tilalle muun muassa kahdeksan palomestaria ja seitsemän palotarkastajaa vakinaisiin ja määräaikaisiin vakansseihin. Lisäksi pelastustoimen osastolle palkattiin kuusi palomies-ensihoitajaa uusiin virkoihin.

Työhyvinvointiin panostettiin pitämällä tulos- ja kehityskeskustelut lähes sataprosenttisesti. Keskusteluiden vaikuttavuutta parannettiin lisäämällä esimiesten tietoisuutta keskusteluiden sisällöstä ja tavoitteista. Perinteeksi muodostuneet pelastuslaitoksen henkilöstöjuhlat järjestettiin syksyllä 2017.

Vuonna 2016 laskenut tapaturmien määrä kääntyi vuonna 2017 nousuun 17 prosentilla. Tapaturmiksi kirjattuja tapauksia oli vuonna 2017 yhteensä 80 kappaletta, kun vuonna 2016 niitä oli 68 kappaletta. Poissaolopäiviä näistä kertyi vuonna 2017 yhteensä 957 päivää, kun edellisenä vuonna poissaolopäiviä oli 558. Eniten poissaolopäiviä syntyi liikunnan aiheuttamista tapaturmista. Kokonaispoissaolopäivistä niiden osuus on 27 prosenttia.

Työmatkoilla tapahtuneiden tapaturmien poissaolopäivien määrässä tapahtui 50 prosentin lisäys, vaikka tapausten määrä väheni yhdellä. Polkupyörän käytön lisääntyminen näkyy yhtenä keskeisimpänä tekijänä työmatkatapaturmissa. Työmatkatapaturmia tapahtui 14 kertaa ja niistä kertyi poissaolopäiviä yhteensä 287 päivää.

Vuoden 2017 aikana sattui 29 liikuntatapaturmaa, joista kertyi poissaolopäiviä yhteensä 386 päivää. Pisin yksittäinen liikuntatapaturmaan liittyvä poissaolo oli 87 päivää. Muihin työtehtäviin liittyviä tapaturmia oli yhteensä 37, ja niistä kertyi poissaoloja yhteensä 284 päivää.

Varsinaisiin työtehtäviin liittyvissä tapaturmissa esiin nousee ensihoidon kohdalla veriroiskeet ja neulanpistot. Pelastustoimen tai muiden laitoksen työtehtävien kohdalla ei esiinny yksittäistä erillistä syytä.

[Lisätietoja pelastuslaitoksen henkilöstöstä on sivulla 33.](#)

Talous

Pelastuslaitoksen vuosi 2017 oli taloudellisesti onnistunut. Tilikauden toimintakate 34,85 miljoonaa euroa ylitti tavoitteen 7,5 prosenttia ollen noin 2,84 miljoonaa euroa talousarviota parempi. Laitoksen käyttömenot alittivat 590 000 eurolla. Noususuhdanteessa tapahtuvaa henkilöstöpoistumaa ei ole kyetty kompensoimaan riittävän nopeasti, mikä näkyy henkilöstökulujen alittumisena.

Tilikauden toimintatuotot ylittivät talousarvion 16 prosentilla. Valvontasuoritteista perittiin maksuja noin 400 000 euroa ja erheellisistä paloilmoituksista noin 500 000 euroa. Irtaimen omaisuuden investoinnit pysyivät budjetissa.

Pelastustoimen nettokäyttömenot asukasta kohden olivat 55,1 euroa ja bruttokäyttömenot 62,8 euroa. Ensihoitopalvelun kustannukset mukaan lukien ensivaste ja poistot olivat 18 euroa asukasta kohden.

[Lisätietoja pelastuslaitoksen taloudesta on sivuilla 33-35.](#)

Tavoitteiden saavuttaminen

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

Onnettomuuksien ehkäisemiseksi sekä omatoimisen varautumisen kehittämiseksi kuntalasiin sekä alueella toimiviin tahoihin kohdistetaan turvallisuuteen ja onnettomuusriskien hallintaan liittyviä toimenpiteitä. Vuoden 2017 turvallisuuspistekertymätaavoite on vähintään 8 600.

Tavoitteesta jäätin 6 %. Noususuhdanteen myötä kiihtynyt yksityissektorin kysyntä on lisännyt huomattavasti henkilöstön vaihtuvuutta. Poistumaa ei kyetty korvaamaan uusrekrytoinneilla riittävän nopeasti. Vaikean tilanteen ennakoidaan jatkuvan vuonna 2018.

I-riskialueella pelastustoiminnan keskimääräinen lähtö- ja ajoaika kohteeseen ensimmäisellä 1+3 vahvuisella yksiköllä on enintään 6 minuuttia vähintään 50 %:ssa tehtävistä.

Tavoite toteutui (55 %).

Ensihoidon tavoittamisviive on enintään 8 minuuttia vähintään 70 %:ssa kiireellisyysluokkien A ja B tehtävistä.

Tavoite ei toteutunut. Toteuma oli 68 prosenttia. Poikkeama johtuu kiireellisen ensihoidon runsaasta tehtävämäärästä suhteessa ensihoitoyksiköiden kapasiteettiin.

Muut toiminnalliset tavoitteet

Määräaikaisen valvonnan piirissä olevissa valvontakohteissa riskiluvun 3–5 saaneiden kohteiden osuus kaikista valvonnan piirissä olevista kohteista ei laske.

Tavoite toteutui tulos 87,2 % ylittää tavoitteen 1,7 prosenttiyksikköä.

Maallikoiden havaitsemista kammioväriäpotilaista selviytyy vähintään 32 %.

Tavoite toteutui tuloksella 60 %.

Ensihoitoyksiköiden tehtäväsidoisuus ei nouse vuoteen 2016 verrattuna.

Tavoite toteutui. Kuljettavien yksiköiden tehtäväsidoisuus alentui 0,8 prosenttiyksiköllä 50,0 prosenttiin. Johto- ja lääkäriyksikkö mukaan lukien sidonaisuus aleni 46,0 prosenttiin.

Varhaisen tuen (VATU)-menettelyt toteutuvat 100 %.

Toteuma oli 98 %. Ero tavoitteeseen selittyy raportointiviiveillä.

Täydennyskoulutuksen määrä on vähintään sama kuin vuonna 2016.

Tavoite toteutui, tulos ylittyi 2 prosenttia.

Pelastustoimialueen alueellisen pelastusliiton sekä sopimuspalokunnat tuottavat onnettomuuksien ehkäisyyn ja omatoimiseen varautumiseen liittyviä palveluja kuntalaisille enemmän kuin vuonna 2016.

Tavoite ylittyi 7 %.

Tutkimustoiminta

Pelastuslaitoksen päätöksenteko, toiminnan suunnittelu ja kehittäminen perustetaan tutkittuun tietoon.

Tutkimustoiminnalla vastataan muuttuviin riskeihin.

Toimintaympäristö sekä kohtaamamme riskit muuttuvat ja turvallisuuden ylläpitämiseksi pelastuslaitoksen tulee pysyä ajan tasalla siitä, millaisiin riskeihin sen tulee pystyä vastaamaan ja millaisin menetelmin saavutetaan parhaat tulokset. Tutkimustoiminnon tehtävänä Helsingin pelastuslaitoksella on vastata tähän haasteeseen ja toimia päätöksenteon ja suunnittelun tukena tuottamalla uutta tietoa kriittisellä ja objektiivisellä otteella.

Tutkimustoiminnan kiinnostuksen kohteet kumpuavat toisaalta sisäministeriön hyväksymistä pelastustoimen valtakunnallisista tutkimuslinjauksista ja toisaalta laitoksen omien toimintojen tietotarpeista ja intresseistä. Tutkimustoiminnalla pyritään pureutumaan erityisesti niin pelastustoiminnan kuin ennaltaehkäisevien riskienhallintakeinojen laadun ja vaikuttavuuden arvioimiseen. Vaikuttavuuden arvioiminen on kuitenkin haastavaa ja erityisesti juuri tutkimusmenetelmien kriittinen ja ennakkoluuloton arviointi ja kehittäminen ovat myös tärkeä osa tutkimustoimintaa.

Valtakunnallinen yhteistyö tutkimustoiminnassa tärkeää

Pelastuslaitoksen strategiassa korostetaan myös laitoksen ulkopuolisen yhteistyön merkitystä. Laitoksella nähdään tärkeänä, että tutkimustoiminnassa saadut tulokset ja tehokkaiksi todetut toimintamallit jaetaan avoimesti pelastusalan muille toimijoille ja toisaalta kansalaisille. Valtakunnalliseen tutkimus- ja kehittämistoimintaan osallistuminen on aktiivista.

Esisijaisesti tutkimustoiminto on vastuussa palvelutasopäätöksestä sekä sen tueksi tehtävästä riskianalyysistä. Helsingin pelastuslaitoksen palvelutasopäätös ja riskianalyysi tuotiin ajan tasalle vuoden 2017 alkuun tultaessa. Kuluneen vuoden aikana erityisesti riskianalyysin sisältöjä päivitetiin joustavasti siten, että ne palvelevat ajankohtaisia tarpeita. Helsingin pelastuslaitos osallistui myös valtakunnalliseen riskianalyysin kehittämistyöhön pelastustoimen uudistushankkeessa.

Helsinkiä nuorten turvallisuusosaamista tutkittiin

Vuoden 2017 keväällä pelastuslaitos julkaisi selvityksen helsinkiläisten yläkoululaisten turvallisuusosaamisesta ja turvallisuusviestinnän vastaanottamisesta. Selvityksen myötä saatiin yleiskuva siitä, millainen nuorten turvallisuusosaamisen taso on, mistä teemoista ja lähteistä he kokivat saaneensa turvallisuustietoa sekä erityisesti, mistä he itse haluaisivat tietää lisää. Tällaisia teemoja olivat erityisesti henkeä pelastava ensiapu sekä turvallisuusriskien tunnistaminen esimerkiksi kotona. Hanke tarjosi myös lisää kokemusta turvallisuusviestinnän vaikuttavuuden tutkimisen haasteista.

Loppuvuodesta pelastuslaitoksen julkaisusarjassa julkaistiin lisäksi valtakunnallisia tarkasteluja pelastustoiminnan työkuorman ajallisesta vaihtelusta. Nämä tarkastelut olivat jatkumoa vuonna 2016 pelastuslaitoksen riskianalyysissä tehdyille havainnoille tehtävämäärien ajallisesta ja maantieteellisestä vaihtelusta. Pelastustoiminnan työkuorman arvioimiseen haluttiin kuitenkin löytää tehtävämäärää tarkempia mittareita. Keskeinen anti selvityksessä olikin, että tehtävien vaatima resurssi ei välttämättä vaihtelee ajallisesti samoin kuin tehtävämäärä.

Valvontatyö sekä turvallisuusviestintä ja -koulutus

Pelastuslaitos suorittaa valvontaa ja tuottaa erilaisia asiantuntijapalveluita sekä turvallisuusviestintää ja -koulutusta yritysten ja organisaatioiden omatoimisen varautumisen tueksi. Tehtäväkenttä muodostuu muun muassa palotarkastuksista, asuintalojen valvonnasta, kemikaalivalvonnasta, yleisötapahtumien valvonnasta sekä rakenteellisen paloturvallisuuden neuvonnasta ja ohjauksesta. Turvallisuuskoulutusta annetaan kurssimuotoisesti ja turvallisuusviestintää tehdään niin tapahtumissa kuin sosiaalisessa mediassakin. Suunnittelutyön tueksi pelastuslaitos tekee riskianalyysointia ja palontutkintaa.

Pelastuslaitoksen valvontatyöllä sekä turvallisuusviestinnällä ja -koulutuksella tuetaan toimijoiden omatoimista varautumista ja pyritään vaikuttamaan toimijan turvallisuuskulttuuriin. Valvontatyötä suoritettiin vuonna 2017 valvontasuunnitelman mukaisesti ja turvallisuusviestintää ja -koulutusta annettiin erillisen viestintäsuunnitelman mukaisesti.

Vuonna 2017 suoritettiin yhteensä 961 määräaikaista palotarkastusta ja eri palotarkastuslajit huomioiden yhteensä 1 918 palotarkastusta sekä 1 039 dokumenttialkivalvontaa. Valvontatoimenpiteitä suoritettiin yhteensä 7 641 kappaletta. Valvonnallisia ja viestinnällisiä toimenpiteitä tehtiin yhteensä 8 317 kappaletta.

Yleisötapahtumien valvonta – tapahtumakaupungin juhluvuosi

Suomi100-juhluvuosi ja Helsingin kaupungin panostaminen yleisötapahtumiin näkyi osaltaan myös pelastuslaitoksen suorittamassa yleisötapahtumien valvonnassa. Valvottujen tapahtumien lukumäärä pysyi suurin piirtein aiempien vuosien tasolla, mutta uudet, suuret ja poikkeavat tapahtumat kuten Kaivopuiston lentonäytös ja ravit, Helsinki Ice Challenge, itsenäisyyspäivän juhlallisuudet sekä juhluvuoden ilotulitukset toivat oman lisänsä jo vaikiintuneiden suurtapahtumien joukkoon. Yhteistyössä tapahtumajärjestäjien ja muiden viranomaisten kanssa haettiin näkökulmia niin uudenlaisiin henkilöturvallisuuskäsitteisiin kuin yllättäviin sääolosuhteisiin varautumisessa.

Helsingissäkin käytössä olevat Uudenmaan alueen pelastuslaitosten yhteistyössä laatimat tapahtumien pelastussuunnitelma- ja ilmoitusasiakirjapohjat päivitettiin vastaamaan lakimuutoksia sekä nykyisiä tarpeita. Materiaalit jaettiin pelastuslaitosten kumppanuusverkoston kautta valtakunnallisesti hyödynnettäviksi. Ohjaamisen ja neuvonnan lisäksi tarkoituksena oli yhtenäistää laitosten valvontaa sekä tarjota tapahtumajärjestäjälle työkaluja turvallisen tapahtuman järjestämiseen.

Erilaisia yleisötapahtumiin ja tilapäismajoituksiin liittyviä valvontatoimenpiteitä suoritettiin vuoden aikana

yhteensä 1 371 kappaletta, joista yleisötapahtuman pelastussuunnitelman tarkastuksia oli 671 kpl ja tapahtumien tarkastuksia 76 kpl. Erilaisia tapahtumiin ja tilapäismajoituksiin liittyviä ilmoituksia käsiteltiin 165 kpl. Tämän lisäksi annettiin lausuntoja muille viranomaisille, osallistuttiin tapahtumien järjestämiseen liittyviin neuvotteluihin sekä annettiin muuta ohjausta, neuvontaa ja koulutusta niin tapahtuman järjestäjille kuin sidosryhmillekin.

Rakenteellinen paloturvallisuus – maan alta kohti korkeuksia

Helsingissä käynnistettiin, jatkettiin ja loppuunsaatettiin useita merkittäviä rakennushankkeita vuoden 2017 aikana. Länsimetro, Kalasataman Redi, Pasilan Tripla ja Pisararata ovat vain muutamia vuoden aikana erityistä huomiota vaatineista projekteista. Rakentaminen monimuotoistuu jatkuvasti, halutaan kurottaa korkeammalle ja mennä syvemmälle kuin aiemmin. Uudet rakennusmateriaalit, korkea puurakentaminen sekä entistä automatisoidummat palotekniset järjestelmät vaativat myös viranomaiselta uudenlaista osaamista.

Vaikuttaminen uuteen rakennusasetukseen oli merkittävä ponnistus. Vuoden aikana osallistuttiin myös kaupungin uusien alueiden arkkitehtikilpailujen ohjaukseen, josta hyvänä esimerkkinä toimii Keski-Pasilan rakennushanke.

Vuoden aikana suoritettiin 1 684 erilaista rakenteellisen paloturvallisuuden neuvontaan liittyvää toimenpidettä, joista 312 oli erilaisia rakennus- ja käyttöönottovalvontaan liittyviä erityisiä palotarkastuksia. Tämän lisäksi neuvoteltiin kohteiden suunnittelijoiden kanssa, annettiin lausuntoja, tarkastettiin erilaisia asiakirjoja sekä annettiin muuta neuvontaa.

Paloriskiasuntojen valvonta – ilmoitukset verkkosivujen kautta

Pelastuslaitos otti vuoden 2017 alkupuolella käyttöön uuden tavan vastaanottaa onnettomuusriski-ilmoituksia.

Käyttöön otettu tapa mahdollistaa ilmoituksen tekemisen suoraan pelastuslaitoksen verkkosivujen kautta ilman sisäänkirjautumista. Lisäksi pelastuslaitos järjesti Viranomaisyhteistyö asumisen paloturvallisuudessa -seminarin, johon osallistui yli 60 viranomaista ja muuta aiheen parissa työskentelevää henkilöä.

Vuoden aikana vastaanotettiin 88 asumiseen liittyvää onnettomuusriski-ilmoitusta. Tullessiin ilmoituksiin liittyen suoritettiin palotarkastuksia ja tehtiin yhteistyötä muiden viranomaisten kanssa. Erityisesti Helsingin kaupungin sosiaali- ja terveystoimialan sosiaalitoimen ja kotihoidon kanssa tehtiin paljon yhteistyötä.

Turvallisuusviestintä – uusia pilottihankkeita

Pelastuslaitoksen turvallisuusviestintä ja -koulutus keskittyy onnettomuuksien ehkäisyyn, toimintaan erilaisissa hätätilanteissa ja alkusammutustaitoihin. Turvallisuusviestintää ja -koulutusta annettiin vuoden aikana yhteensä 25 414 henkilölle.

Vuonna 2017 painopisteenä oli lapsille sekä heidän kanssaan toimiville suunnattu turvallisuusviestintä. Tähän liittyen käynnistettiin kaksi pilottihanketta yhteistyössä Helsingin kaupungin kasvatuksen ja koulutuksen toimialan kanssa. Pilottihankkeissa koulutetaan päiväkotien henkilökuntaa, kehitetään alle kouluikäisten turvallisuusopetusmateriaalia ja toteutetaan opetuksellisia pelastusasemavierailuja peruskoulun 4. luokan oppilaille. Valtakunnalliseen peruskoulun 8-luokkalaisten suunnattuun NouHätä! –pelastustaitokampanjaan osallistui ennätysmäärä helsinkiläisiä kouluja. Pelastuslaitos toteutti tähän liittyviä oppitunteja kouluilla yli 3 000 nuorelle.

Toisena painopisteenä oli maahanmuuttajille suunnattu turvallisuusviestintä. Tähän liittyen koulutettiin vastaanottokeskusten henkilökuntaa sekä kotouttamiskoulutusta tarjoavien oppilaitosten henkilökuntaa. Vastaanottokeskusten asukkaille suunniteltiin ja toteutettiin turvallisuusviestintää yhteistyössä Helsingin Pelastusliiton kanssa. Vuonna 2017 jatkettiin lisäksi käynnissä olevia koulutuskumppanuuksia, pidettiin Helsingin kaupungin henkilöstölle suunnattuja sekä kaikille avoimia turvallisuuskoulutuksia ja toteutettiin pyydettyjä koulutuksia erityisesti sellaisille organisaatioille, joilla on vastuullaan lapsia, vanhuksia tai toimintakyvyltään rajoittuneita henkilöitä. Pelastusasemilla ja Palomuseossa järjestettiin turvallisuusviestintää sisältäviä vierailuja erilaisille ryhmille.

Asuintalojen valvonta – taloyhtiöiden turvallisuustyön tukemista

Asuintalojen valvonta tarkoittaa asuinkiinteistön vastuuhenkilöiden omassa kiinteistössään pelastuslaitoksen määräyksestä suorittamaa valvontaa, jonka havainnot raportoidaan pelastuslaitokselle. Vastuuhenkilöiden suo-

rittamaan valvontaa sekä raportointia kutsutaan paloturvallisuuden itsearviointiksi. Pelastusviranomaisen käy itsearvioinnin läpi ja laatii pöytäkirjan, jossa annetaan tarvittavat korjausmääräykset ja suositukset turvallisuuden parantamiseksi.

Asuintalojen valvonnan tavoitteena on auttaa vastuuhenkilöitä ylläpitämään ja kehittämään kiinteistön turvallisuutta sekä varmistaa lakisäätteiden velvoitteiden toteutuminen. Paloturvallisuuden itsearvioinnin tekemisen tukena asuinkiinteistöillä on päivystävän palotarkastajan puhelinpalvelu, asiakastuki sähköpostitse sekä koulutetut sopimuspalokunnat, jotka pyydettyä tehtävät turvallisuuskävelyn kiinteistössä yhdessä vastuuhenkilöiden kanssa. Asuintalojen valvonnan alueilla järjestetään myös asukasilta valvonnan käynnistyessä.

Vuonna 2017 asuintalojen valvontaa toteutettiin Ylä-Malmin, Suomenlinnan, Myllypuron, Lassilan, Myllykallion ja Tapaninvainion alueilla. Suomenlinnassa valvonta toteutettiin palotarkastusten avulla. Valvonta kohdistettiin rivi- ja kerrostaloihin. Yhteensä valvontaa suoritettiin 1 268 asuintalossa, jotka muodostavat 655 taloyhtiötä, minkä lisäksi Suomenlinnassa valvottiin 24 asuinrakennusta palotarkastuksin. Itsearvioinnin teki 89 % taloyhtiöistä. Sopimuspalokuntien tukea hyödynsi 21 % itsearvioinnin tehneistä taloyhtiöistä. Niihin taloyhtiöihin, jotka eivät palauttaneet itsearviointiraporttia, tehtiin tai on suunniteltu tehtävän vuoden 2018 aikana maksullinen palotarkastus.

Vaarallisten aineiden ja kemikaalien valvonta – yhteistyötä sekä valvontaa

Helen Oy:n ulkoiset pelastussuunnitelmat sekä mittavat rakennus- ja muutosprojektit työllistivät kemikaalitiimin lisäksi palomestarin sekä suunnittelijoiden neuvontaryhmän palotarkastajan. Pelastuslaitoksen palotarkastajat osallistuivat kaikkiin Helsingissä pidettyihin Tukes-tarkastuksiin ja vastasivat useisiin kemikaalilausuntopyyntöihin. Lausuntopyyntöjä tuli esimerkiksi Tukes-lupien yhteydessä sekä uudistuvaa lainsäädäntöä koskien.

Pelastuslaitos vastaanotti vuoden 2017 aikana yhteensä 62 ilmoitusta vaarallisten kemikaalien vähäisestä teollisesta käsittelystä ja varastoinnista. Osana vaarallisten kemikaalien valvontaa loppuvuonna tehtiin 58 päätöstä liittyen pyroteknisten välineiden varastointiin kaupan yhteydessä. Kaikki myyntipisteet valvottiin 28.–29.12.2017 välisenä aikana. Päätösten käsittelyyn käytettiin yhden henkilön työpanos noin kuukauden ajalta ja myyntipisteiden valvontaan yhdeksän henkilön työpanos yhdeltä päivältä.

Nuohous – Perinteisestä piirinuohousjärjestelmästä luovutaan

Tulisijojen ja savuhormien nuohous- ja puhdistustyötä Helsingissä vastasi vuonna 2017 kolme yksityistä, Hel-

singin kaupungin kanssa määräaikaisen nuohousopimuksen solminutta piirinuohoojaliikettä. Lisäksi nuohoojamestarit osallistuvat tarvittaessa tarkastustoimintaan ja antavat asiantuntijalausuntoja toimialtaan. Yritykset olivat läntisellä alueella IAQ Finland Oy, keskisellä alueella Nuohous ja ilmastointipuhdistus Rantanen Oy ja itäisellä alueella Consi Talotekniikka Oy. Vuonna 2017 nuohottujen kiinteistöjen kokonaismäärä oli 12 314 kappaletta.

Helsingin kaupungin pelastuslautakunta päätti kokouksessaan 19.09.2017 muuttaa pelastustoimialueen nuohouksen järjestelyjä siten, että 1.1.2018 alkaen siirrytään koko Helsingin alueella piirinuohousjärjestelmästä sopimusperusteiseen nuohousjärjestelmään. Muutoksen perusteina ovat hallituksen tavoitteet karsia kuntien palveluita, purkaa normeja ja lisätä kilpailua. Muutoksen myötä nuohousjärjestelmä Uudenmaan alueella yhdenmuikaistuu, kun Helsingin ja Länsi-Uudenmaan pelastuslaitokset ryhtyvät soveltamaan sopimusperusteista järjestelmää vuoden 2018 alusta. Keski- ja Itä-Uudenmaan pelastuslaitokset ovat toteuttaneet sopimusperusteista järjestelmää jo aikaisemmin.

Palon- ja onnettomuudentutkinta – neljä palokuolemaa

Palontutkinta on sisäministeriön ohjaamaa, palokuolemien ja muiden paloista johtuvien henkilövahinkojen, omaisuusvahinkojen sekä tulipalojen vähentämiseen tähtäävää viranomaisten välistä yhteistoimintaa. Palontutkintaa ohjaa valtakunnallinen pelastuslaitosten Palontutkinta 2020 -työryhmä. Vuonna 2017 alimman tason tutkintaa suoritettiin kaikista tulipaloista. Alimman tason tutkintaa suorittaa pelastustoiminnan johtaja, joka arvioi palon syytymissyytä sekä siitä aiheutuneita vahinkoja. Erillinen tutkinta suoritettiin tulipaloista, joissa oli vakavia henkilövahinkoja sekä niistä tulipaloista, joista saatavilla tutkintatiedoilla voitiin arvioida olevan merkitystä palovahinkojen vähentämiseen ja ennaltaehkäisyyn. Helsingillä ei ollut resursseja osallistua Palontutkinta 2020 -työryhmän teematutkintaan joka kattoi kaikki asunnoissa tapahtuneet rakennuspalot ja rakennuspalovaarat vuonna 2017.

Helsingissä kuoli vuonna 2017 tulipaloissa neljä 64-79-vuotiasta naista. Kaikki uhrin olivat liikuntarajoitteista ja käyttivät apuvälineitä liikkumiseen. Kaikki uhrin asuivat yksin normaaleissa asunnoissa eivätkä pystyneet liikkumaan ulkona itsenäisesti ilman apua. Kolmessa tapauksessa tulipalon todennäköinen syytymissyy oli tupakointi. Kahden uhrin asunnossa oli toimiva palovaroitin, jonka hälytys oli kuulunut porrashuoneeseen tai naapuriasuntoon. Uurit olivat yrittäneet liikkua asunnossa tulipalon aikana, mutta eivät olleet pystyneet pelastamaan itseään. Myöskään ulkopuolinen apu ei ollut ehtinyt ajoissa perille. Vuonna 2017 tulipaloissa loukkaantui lisäksi vakavasti viisi henkilöä.

Paloilmoittimien valvonta – tehokkaammalla neuvonnalla ja valvonnalla eroon erheistä?

Automaattinen paloilmoitin on yleensä rakennusluvan ehtona oleva järjestelmä kohteissa, joissa henkilövahinkojen riski on kohonnut. Erheelliset hälytykset muodostavat merkittävän osan hälytystehtävistä. Vuonna 2017 pelastuslaitos panosti erheellisten hälytysten vähentämiseen vahvistamalla paloilmoittimien valvontaa, ohjausta ja neuvontaa.

Automaattisesti hätäkeskukseen hälyttäviä paloilmoittimia oli vuonna 2017 Helsingin alueella noin 2 200 kappaletta laitekannan kasvettua noin 70 uudella ilmoittimella. Vuonna 2017 aikana automaattisia paloilmoituksia oli Helsingissä 2 295 kpl. Tehtävämäärä väheni jonkin verran vuoteen 2016 verrattuna, mutta kasvoi hieman vuosien 2014-2016 keskiarvoon nähden. Erheellisen paloilmoituksen laskuja lähetettiin 760 kpl ja korjauskehoituksia lähetettiin noin 450 kiinteistöön. Paloilmoittimiin liittyviä neuvotteluja käytiin 38 kpl, jotka liittyivät paloilmoittimien purkamiseen, erheellisiin paloilmoituksiin tai irtikytkentöihin. Lisäksi paloilmoitintoiminnon henkilöstö suoritti satoja avainsäilöihin ja kohdekortteihin liittyviä palvelutehtäviä.

Uudistetun prosessin tavoitteena on vakiinnuttuaan saada hillittyä erheellisten ilmoitusten määrän kasvua. Vuonna 2017 toiminta haki vielä muotoaan niin toimenpiteiden kuin henkilöstönkin osalta, mutta tärkeimmät tavoitteet ja tehtävät saatiin suoritettua.

Poistumisturvallisuusselvitysten käsittely – arviointien laatiminen jatkuu

Hoitolaitosten sekä palvelu- ja tukiasumisen kohteiden poistumisturvallisuusselvityksiä käsittelevä viiden palotarkastajan työryhmä jatkoi toimintaansa vuonna 2017. Työryhmän tehtäviin kuuluivat poistumisturvallisuusselvitysten ja poistumisturvallisuuden toteuttamissuunnitelmien käsittely, poistumisturvallisuuden arviointien ja koskevien päätösten laatiminen sekä prosessiin liittyvä yhteistyö ja kehitystehtävät.

Poistumisturvallisuusselvitysvelvollisia kohteita on Helsingissä noin 320. Vuonna 2017 uusia arviointeja tehtiin 58 kappaletta, joiden jälkeen arvioitujen kohteiden määrä on noin 250. Poistumisturvallisuuden arviointien lisäksi vuonna 2017 käsiteltiin toteuttamissuunnitelmia sekä pidettiin neuvotteluja ja poistumiskokeita. Poistumisturvallisuuden arviointien laatiminen sekä toteuttamissuunnitelmien ja annettujen toteuttamismääräysten jälkivalvonta jatkuvat vuonna 2018.

Lisätietoa valvonnasta ja turvallisuusviestinnästä ja -koulutuksesta on sivuilla 36–37.

Pelastustoiminta

Pelastustoiminta kattaa onnettomuustyyppit, kuten tulipalot, vaarallisten aineiden onnettomuudet, liikenneonnettomuudet, luonnononnettomuudet, vesipelastustehtävät, ihmisten pelastustehtävät ja öljyvahingot. Pelastusasemia on seitsemän kappaletta 24 tunnin valmiudessa ja lisäksi kesäkaudella toimii Suomenlinnan pelastusasema.

Helsingin pelastuslaitoksen suorittamien palo- ja pelastustehtävien kokonaismäärä oli vuonna 2017 yhteensä 9 454 tehtävää, kun vastaavasti vuonna 2016 tehtäviä oli 8 813. Suurin tehtäväluokka oli edelleen automaattisten paloilmioittimien tarkastus- ja varmistustehtävät, joita oli yhteensä 2 297 kappaletta. Edellisenä vuonna niiden määrä oli 2 368 kappaletta. Rakennuspaloja oli vuonna 2017 yhteensä 119 kappaletta, kun niitä edellisenä vuonna oli 119 kappaletta.

Pelastustoiminnan operatiivista johtamista kehitettiin vuonna 2017. Päätehtäviä olivat pelastustoiminnan johtamisen ohjeistuksen päivittäminen, tilannekeskuksen ja johtokeskuksen ohjeistuksen laatiminen, operaattoreiden koulutus sekä johtokeskustyöskentelyn harjoittelun suunnittelu ja pelastustoimen järjestelmäuudistukset. ERICA -häätäkeskusjärjestelmän käyttöönoton valmistelu oli yksi keskeisimmistä tehtävistä vuoden 2017 aikana. Näitä tehtäviä jatketaan vuonna 2018.

Useita suurharjoituksia

Pelastustoimen on varauduttava päivittäisten onnettomuuksien lisäksi myös isompiin onnettomuuksiin. Suuronnettomuuksissa ja ruuhkatilanteissa johtamistoiminnan merkitys tilanteen hoitamisessa korostuu. Pelastustoiminnan yksi keskeisiä kehittämistoimia oli johtamisjärjestelmän kehittäminen vastaamaan paremmin nykyajan haasteita. Päälylystölle järjestettiin vuoden 2017 aikana useita koulutustilaisuuksia, joissa uudenlaista johtamisjärjestelmää on harjoiteltu. Syksyllä 2017 riehunut Kiira-myrsky osoitti järjestelmän toimivuuden. Melkein 400 lyhyessä ajassa tullut hälytystä pystyttiin hyvin hoitamaan pelastuslaitoksen ja sopimuspalokuntien yhteisellä resurssilla.

Pelastuslaitoksen harjoitussuunnitelmaan kuului vuonna 2017 myös kaksi isoa ulkoisen pelastussuunnitelman harjoitusta. Pelastuslaitoksen on laadittava ulkoinen pelastussuunnitelma yhdessä toiminnanharjoittajan kanssa, joissa katsotaan mahdollisesti voivan aiheutua erityistä vaaraa aiheuttava onnettomuus. Näissä kohteissa on myös järjestettävä joka kolmas vuosi harjoitus, jossa suunnitelman mukaisia toimenpiteitä harjoitellaan. Vuonna 2017 järjestettiin kaksi tällaista harjoitusta: Salmisaaren voimalaitoksella sekä Vuosaaren satamassa. Pelastuslaitoksen lisäksi harjoituksiin osallistuivat toiminnanharjoittajan lisäksi muun muassa poliisi, puolustusvoimat, Tulli, Rajavartiolaitos, Liikenneviraston tieliikennekeskus sekä alueen yksityiset toimijat. Harjoitusten tavoitteena oli testata ja kehittää pelastuslaitoksen ja toiminnanharjoittajan yhteistoimintaa, sekä pelastuslaitoksen johtamistoimintaa, kun johdettavana on useita viranomaistahoja.

Harjoitukset osoittivat uuden johtamismallin toimivuuden, toiminnanharjoittajien hyvän varautumisen onnettomuuksiin sekä viranomaisten kyvyn hyvään yhteistoimintaan. Harjoituksista laaditaan selvitys, jossa todetaan missä onnistuttiin ja missä vielä on kehittämisen paikkoja.

Malmin pelastusasema väistötiloihin

Malmin pelastusasema, joka sijaitsee Malmin lentokentän alueella, on todettu useissa sisäilmamittauksissa soveltumattomaksi työpaikaksi. Tästä syystä pelastusaseman miehistö sijoitettiin pelastusaseman piha-alueelle rakennettuun väliaikaiseen parakkipaloasemaan. Pelastuskalusto ja varusteet ovat vanhassa paloasemarakennuksessa, kunnes uusi korvaava vaihtoehto saadaan selvitettyä. Pelastuslaitos selvittää tähän tilakysymykseen erilaisia ratkaisuja yhdessä kaupunkiympäristön toimialan kanssa.

Lisätietoa pelastustoiminnasta on sivuilla 38–46.

Ensihoito

Pääkaupungin ensihoitopalvelu toteutetaan yhteistoimintasopimuksen mukaisesti pelastuslaitoksen ja järjestämisvastuussa olevan Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin (HUS) HYKS Akuutin kanssa.

Vuonna 2017 ensihoitohälytysten kasvu jatkui edelleen. Tehtävien kokonaismäärä oli 61 483 tehtävää. Kasvua edellisvuoteen oli 788 hälytystä. Vuonna 2017 yhden vuorokauden aikana ensihoitoyksiköt saivat noin 168 hälytystä.

Pelastusyksiköitä (paloautoja) käytettiin korkeariskisissä ensihoitotehtävissä ensihoitoyksiköiden ohella 896 kertaa ensivasteyksikköinä tehtävissä, joissa niiden arvioitiin olevan ensihoitoyksikköä nopeammin potilaan luona tai tuovan lisäresursseja hoitoon. Pelastusyksiköiden yhteiskäyttö ensihoitotehtävissä on mahdollista, koska palomies-ensihoitajat ovat suorittaneet kaksoistutkinnon ja he työskentelevät sekä pelastus- että ensihoitoyksiköissä. Ensivastehälytysten määrässä oli lievää laskua, tehtävämäärä väheni 102 tehtävällä edellisvuoteen verrattuna.

Ensihoitohälytysten profiilissa ei tapahtunut suuria muutoksia. Suurin tehtäväryhmä oli peruselintoimintojen vakavat häiriöt, joita ovat elottomuus, tajuttomuus, hengitysvaikeus, rintakipu ja aivohalvaus. Ne muodostivat 38 prosenttia kaikista ensihoitohälytyksistä. Suurin yksittäinen tehtävätyyppi oli kaatuminen 14,9 prosentin osuudella.

Ensihoidon palvelutason ylläpitämiseksi aloitti uusi hoitotason yksikkö HE1211 toiminnan keskuspelastus- asemalla. Vuonna 2017 tehtiin säännöllisesti toteutettavat ensihoidon sidosryhmä- ja potilastytytyväisyystutkimukset, joissa molemmissa saavutettiin edellisten vuosien hyvä taso.

Ensihoitopalvelu huolehti henkilöstön osaamisenhallinnasta osallistamalla tutkintokoulutuksen antamiseen sekä täydennyskouluttamalla henkilöstöä. Täydennys- ja vuorokoulutussuunnitelma uudistettiin vuosille 2018-2022. Ensihoitopalvelu osallistui myös suuronnettomuusharjoitukseen yhdessä Meilahden ja Töölön sairaaloiden, poliisin ja pelastustoimen kanssa. Ensihoitoon tutustui vuonna 2017 yli 200 opiskelijaa ja tutustujaa, osa heistä ulkomailta saakka.

Ensihoito osallistui osaltaan maakunta- ja sote-uudistusten valmisteluun olemalla mukana sisäministeriön kehittämisprojektissa sekä Uudenmaan alueen pelastuslaitosten valmistelutyössä. Hoidollista valmiutta kehitettiin ottamalla käyttöön hengityksen hoitoon tarkoitettu Atrodual-lääke perustason ensihoitoyksiköissä sekä osallistamalla HYKS-sairaanhoitoalueen suuronnettomuusvalmiuden kehittämiseen.

Toiminnallista valmiutta parannettiin suunnitteleamalla ja toteuttamalla kolmentoista operatiivisessa valmiudessa olevan perustason ambulanssin sekä lääkäriambulanssin korvaushankinta. Lääkäriambulanssi otettiin käyttöön toukokuussa 2017, muiden uusien ambulanssien käyttöönotto tapahtuu vaiheittain kevään ja kesän 2018 aikana. Tietoteknisiä valmiuksia parannettiin kehittämällä ensihoidon johtamis- ja dokumentointitietojärjestelmän Merlot Medin ominaisuuksia.

Lisätietoa pelastuslaitoksen ensihoidosta on sivuilla 47–49.

Varautuminen

Helsingin kaupungin pelastuslaitos varautuu omien vastuidensa osalta suojaamaan ja pelastamaan ihmisiä, omaisuutta ja ympäristöä erilaisissa vakavissa häiriötilanteissa ja sotilaallisten selkkausten muodostamisissa väestönsuojelutilanteissa. Varautuminen ja siviilivalmiuden luominen poikkeusoloihin edellyttää laajaa yhteistoimintaa muiden viranomaisten ja järjestöjen kanssa, jota pelastuslaitos osaltaan johtaa ja yhteensovittaa.

Pelastuslaitos varautuu toimintansa häiriöttömään jatkumiseen kaikissa turvallisuustilanteissa. Varautumisen keskeisenä ajatuksena on, että pelastuslaitos pystyy turvaamaan palvelunsa kohottamalla valmiutta joustavasti ja toimimaan suunnitellusti ennalta sovituin toimintatavoin. Valmius- ja jatkuvuussuunnittelua tehdään kaikissa toiminnoissa osana normaalia toiminnan suunnittelua. Suunnittelutyön keskeisenä tietoperustana ovat Helsingin pelastuslaitoksen normaali- ja poikkeusolojen riskianalyysit.

Pelastuslaitoksen tehtävät pysyvät kaikissa turvallisuustilanteissa melko samanlaisina. Niiden määrä ja laajuus voi kuitenkin muuttua merkittävästikin, joten valmiussuunnittelun keskiössä on kriittisten resurssien turvaaminen. Pääkaupungin siviiliväestön, infrastruktuurin ja ympäristön turvaaminen kaikissa tilanteissa edellyttää osaavan henkilöstön, toimivan teknologian, luotettavat tietojärjestelmät ja varmat viestintäyhteydet sekä suojatut toimitilat.

Varautumisen toteuttaminen ja kehittäminen määrittellään Helsingin kaupungin suojelusuunnitelmassa, jonka laatimisesta ja toteuttamisen koordinoinnista vastaa pelastuslaitoksen varautumistoiminto.

Varautuminen on jatkuvaa osaamisen kehittämistä

Pelastuslaitos uudistaa ja ylläpitää varautumisen osaamista järjestämällä kaupunkiorganisaatiosta varatuille väestönsuojelun johto- ja erityishenkilöstölle koulutusta pelastuslaitoksen osaamiskeskuksessa. Koulutuksen tavoitteena on luoda valmiuksia poikkeusoloissa perustettavien alueellisten väestönsuojelun johtokeskusten henkilöstölle.

Kaupunkilaisille suunnattu koulutus on toteutettu pelastuslaitoksen koordinoimana yhteistyössä Helsingin Pelastusliiton sekä sen jäsenjärjestöjen, Helsingin sopimuspalokuntien ja Helsingin Väestönsuojeluyhdistyksen, kanssa. Kurssien koulutussisältöinä ovat muun muassa väestönsuojelun hoitajan, asuinkiinteistön turvallisuuden ja henkisen huollon kurssit sekä alkusammutusharjoitukset. Yrityksille suunnatusta varautumiskoulutuksesta on vastannut Helsingin pelastusliiton Helpe Oy.

Lisäksi Helsingin Pelastusliitto on jalkauttanut varau-

tumiskoulutusta järjestämällä kaupunkilaisille kaupunginosailtoja ja alueellisille asuntoyhtiöille asukasturvallisuuskiltoja.

Pelastuslaitoksen yhteistyökumppanina toimiva Maanpuolustuskoulutusyhdistys (MPK) tarjoaa myös kansalaisille varautumiskoulutusta ja se järjestää esimerkiksi lukiolaisten turvakursseja. Pelastuslaitoksen, HKL-liikelaitoksen ja MPK:n yhteistyönä on toteutettu sotilaallisesta reservistä vapautuneille henkilöille koulutusta, jolla annetaan valmiudet toimia kalliiosuojien erityishenkilöstönä Helsingin metroasemien kalliiosuojissa.

Helsingin pelastuslaitoksen perustamisvastuulla olevan poikkeusolojen pelastuskoirajoukkueen koulutuksesta ja valmiuden ylläpidosta on vastannut Helsingin Väestönsuojeluyhdistyksen alajaos Helsingin Etsintä- ja Pelastuskoirat, jonka toiminta ylläpitää samalla myös valmiutta normaalioloissa tapahtuviin kadonneitten etsintöihin. Pelastuskoirien harjoitustoiminnalle ja tasokokeille on luotu puitteet pelastuslaitoksen harjoitusalueelle Herttoniemeeseen, jossa sijaitsee raunioharjoitusrata.

Varautuminen luo kaupungille resilienssiä

Erilaiset häiriötilanteet ja poikkeusolot edellyttävät kaupungilta kykyä sopeutua niihin ennalta siten, että ne eivät vaaranna kansalaisten turvallisuutta ja kaupungin toimivuutta. Helsingin kaupunki varautuu näihin tilanteisiin monin eri tavoin voidakseen turvata kriittisten palveluiden ja tuotteiden saatavuuden kansalaisille. Henkilöstöä rekrytoidaan ja koulutetaan jatkuvasti poikkeusolojen tehtäviin ja valvonta-, varoitus- sekä suojausjärjestelyjä kehitetään yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Välttämättömien tuotteiden kulutusta arvioidaan jatkuvasti ja niiden hankinta sekä logistiikka pidetään ajan tasalla. Kaupungin toiminnan ja toimivuuden kannalta keskeisten tehtävien jatkuvuuteen erilaisissa häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa varaudutaan jatkuvalla arvioinnilla, suunnittelulla ja harjoittelulla.

Ajan saatossa kaupunkiin ja sen asukkaisiin kohdistuvat uhkat muuttuvat. Tällä hetkellä on käynnissä samanaikaisesti useita globaaleja muutoksen megatrendejä, kuten esimerkiksi ilmastonmuutos, joka luo uusia uhkia ja edellyttää myös varautumisen kehittämistä. Samoin kansalliset haasteet, kuten väestön ikääntyminen tai talou-

den kehitys, edellyttävät niiden vaikutusten tunnistamista myös turvallisuuden näkökulmasta ja edellyttävät varautumisen päivittämistä. Toisaalta monet vanhat uhkat ovat myös edelleen olemassa, joten valmius on pidettävä kunnossa myös niiden osalta. Näistä vaativin on sota ja sen eri muodot sekä vaiheet. Pelastuslaitos varautuu yhdessä Helsingin kaupungin ja muiden toimijoiden kanssa myös näihin kouluttaen sekä varustaan yleiseen väestönsuojeluun tarvittavaa organisaatiota.

Yleisen väestönsuojelun toteuttamiseen osallistuu henkilöstöä kaupungin eri toimialoilta. Väestönsuojelun tarkoituksena on minimoida siviileille aseellisesta selkkauksesta aiheutuvaa vahinkoa ja ylläpitää valmiutta mahdollisimman nopeisiin suojaustoimenpiteisiin vahinkojen minimoimiseksi ja korjaamiseksi sekä elinolojen turvaamiseksi. Viranomaistoiminnan ohella kaupunkilaisten omatoimisella suojelulla on erittäin suuri merkitys turvallisuuden aikaansaamisessa. Sitä toteutetaan johdetusti asukkaiden ja Helsingin kaupungin työntekijöiden toimesta. Heidät organisoidaan ja koulutetaan alueellisten väestönsuojelun johtokeskusten ja -paikkojen alaisuuteen. Väestönsuojelun toimeenpanoa johdetaan pelastustoiminnan johtokeskuksesta. Väestönsuojeluun liittyvät tehtävät ja niiden hoito kuvataan tarkemmin Helsingin kaupungin suojelusuunnitelmassa, jota ylläpidetään ja päivitetään jatkuvasti pelastuslaitoksen varautumisen toiminnossa.

Väestön varoittaminen

Väestön varoittamiseksi pelastuslaitos ylläpitää kiinteisiin väestöhälytymiin perustuvaa hälytysjärjestelmää. Näiden lisäksi pelastuslaitoksella on käytössään siirrettäviä ulkohälytinalaitteita. Normaalioloissa vaaran uhatessa hälytysjärjestelmällä voidaan kehottaa väestöä siirtymään sisätiloihin ja kuuntelemaan radiosta viranomaisen toimenpideohjeita.

Aseellisen selkkauksen tilanteessa järjestelmällä hälytetään väestö välittömästi siirtymään väestönsuojoihin. Pelastuslaitoksen varautumisen toiminto vastaa järjestelmän ylläpidosta ja kehittämisestä yhdessä pelastuslaitoksen teknisen osaston kanssa.

Väestönsuojat osana Helsingin väestönsuojaamista

Pelastuslaitos vastaa myös erilaisissa sotilaallisen voiman käytön tilanteissa kansalaisten pelastamisesta ja suojaamisen johtamisesta sekä organisoinnista. Suojaamisen keinoja ovat oikea-aikainen suojautuminen väestönsuojoihin tai ihmisten evakuointi etupainotteisesti riskialueilta. Väestö pyritään pääsääntöisesti suojaamaan siellä, missä he ovat. Sotilaallisen voiman käytön tilanteessa väestön-

suojat ovat välttämätön ja keskeinen tekijä kansalaisten suojaamiseksi eri asevaikutuksilta.

Helsingin kaupunki on rakennuttanut kaupungin alueelle useita yleisiä kallioväestönsuojia, kuten esimerkiksi kaikki keskustan alueen metroasemat, vastaa niiden kunnossapidosta ja varautuu niiden käyttöönottoon tarvittaessa. Pelastusviranomaiset valvovat kalliosuojien käyttöönottovalmiutta yhdessä pelastuslaitoksen teknisen osaston, HKL-liikelaitoksen ja Staran kanssa.

Väestönsuojapaikkoihin liittyvät selvitystyöt

Yhteisväestönsuojien historia ulottuu Helsingissä 1950-luvun loppuun ja 1960-luvun alkuun. Päätöstä tehtäessä otettiin huomioon vain sillä hetkellä tekeillä olleet rakennukset. Kiinteistöjen väestönsuojamitoituksen täytävästä suojasta ei voi jälkikäteen ostaa suojapaikkoja, mutta mikäli väestönsuoja on alun perin rakennettu suuremmaksi kuin kiinteistöjen pinta-ala edellyttää, voi lähistöllä oleva kiinteistö ostaa tällaisen käyttämättömän osuuden. Jos kertymäalueelta puretaan kiinteistö, voidaan tästä vapautuva osuus käyttää uudelleen.

Viime vuosina on näillä alueilla täydennysrakennuksen lisääntyminen aiheuttanut pelastuslaitokselle runsaasti selvityspyynnöitä koskien mahdollisuutta ostaa suojapaikkoja alueella sijaitsevasta kalliosuojasta ja vapautua näin oman suojan rakentamisvelvoitteesta. Varautumisen toiminto alkoi vuonna 2016 järjestelmällisesti koota yhteisväestönsuojoihin liittyvä aineistoa, josta selviää yksittäisen kalliosuojan suojapaikkojen lukumäärä ja mahdollisesti myytävä kapasiteetti. Vuoden 2017 aikana ulkopuoliset selvityspyynnöt ovat kuitenkin selkeästi lisääntyneet ja näin ollen toiminnon selvitystyöhön varatut voimavarat on suunnattu yhä enemmän asiakkaiden kyselyihin vastaamiseen.

Kauppakartanonkadun ympäristön asukkaiden yhteisuoja, jonka rakentamisvelvoite on Helsingin kaupungilla, ja josta se on kerännyt suojakorvaukset alueen kiinteistöiltä, on edelleen rakentamatta. Vuoden aikana on käynnistetty tarkastelu, miten alueelta poispurettavien rakennusten suoja-asia ratkaistaan, eli voidaanko samankokoisen uudisrakennuksen suojapaikkojen yhä kuvitella olevan suojassa, jonka Helsingin kaupunki on sitoutunut rakentamaan, mutta jota ei vielä ole rakennettu.

Toiminta vuonna 2017

Poikkeusoloihin ja väestönsuojeluun varautumista pelastuslaitoksessa koordinoi varautumisen toiminto, joka vuoteen 2013 saakka toimi väestönsuojeluyksikön nimellä, ja sen toteuttama väestönsuojelutyö on peruja kaupungin itsenäisenä virastona toimineelta väestönsuoje-

lukeksukselta. Vuoden 2017 keskeisimmät suunnitelmapäivitykset olivat kaupungin väestönsuojeluorganisaatiota ja järjestelyjä koskevan suojelusuunnitelmaa sekä pelastuslaitoksen omaa valmiussuunnitelmaa koskevat päivitykset.

Valtakunnalliset ja Etelä-Suomen alueelliset maanpuolustuskurssit olivat perinteiseen tapaan pelastuslaitoksen vieraana ja luentoja pidettiin yhteensä neljälle valtakunnalliselle ja yhdelle alueelliselle maanpuolustuskurssille. Muita Helsingin pelastustoimen varautumiseen liittyviä luentoja ja vierailuja toteutettiin tarpeen ja pyyntöjen mukaisesti sidosryhmien edustajille ja ulkomaalaisille vieraille vuoden aikana. Vuoden 2017 aikana etenkin kalliosuojat olivat eri medioiden kiinnostuksen kohteena, mainittakoon että myös ulkomainen media. Näiden lisäksi eri viranomais- ja julkissektorin toimijoille järjestettiin tutustumisia.

Vuonna 2016 toimintansa aloittanut sopimuspalokuntien toiminnanohjauksen varautumisen työryhmä koontui vuoden aikana kolme kertaa. Työryhmän keskeinen tehtävä oli saattaa loppuun sopimuspalokuntien henkilöstön varaaminen pelastuslaitoksen käyttöön sotilaallisesta reservistä. Toinen keskeinen tavoite oli vakiinnuttaa toimintatavat ja vuoropuhelu sopimuspalokuntien varautumistyöhön liittyen.

Ylläpidettävän väestönhälytysjärjestelmän ikäänntymisen on havaittu vuoden aikana johtaneen useisiin vikatilanteisiin, joista saadun palautteen määrä kaupunkilaisilta on kasvanut. Loppuvuonna tehtyjen selvitysten perusteella ilmeni tarve aloittaa toimet järjestelmän ajanmukaistamiseksi. Joitain häiriötilanteita on aiheutunut myös Häätäkeskuslaitoksen yhteysvaikeuksien ja inhimillisten erehdysten vuoksi.

Pelastuslaitos osallistui edellisten vuosien tapaan asiantuntijana kaavoituksen valmisteluun sekä kalliosuojarakennus- ja -perusparannushankkeiden suunnitteluun ja toteuttamiseen Helsingissä. Varautumisen toiminnosta oli myös yksi väestönsuojelusuunnittelija laitoksen edustajana pelastuslaitosten kumppanuusverkoston varautumistyöryhmässä.

Kalliosuojien käyttöönottoon liittyvien, maan alta esiin kaivettavien sisäänkäyntien sijaintitiedot päivitettiin vuoden aikana Staran kanssa. Kalliosuojiin kohdistuneilla tarkastuskäynneillä on havaittu perusparannusten viivästymisen aiheuttavan kiihtyvää korjausvelan kasvua, etenkin vanhimmissa kalliosuojissa. Kalliosuojien käyttöönottovalmiudesta vastaa pelastuslaitoksen tekninen osasto.

Kiinteistökohtaiset väestönsuojat ovat tärkeä osa väestönsuojaamisen keinovalikoimaa. Kaupungin rakentamisen voimakkaan kasvun myötä kiinteistökohtaisten suojien ja suojapaikkojen määrä on kertomusvuoden aikana lisääntynyt 9 742 paikalla 60 rakennuksessa.

Talo-, yritys- ja laitospöytäisten suojien lisäksi rakennetaan isoja kalliosuojia. Kertomusvuoden aikana kaupungin alueella on ollut rakenteilla kalliosuojia suurien rakennushankkeiden yhteydessä Jätkäsaarella, Kalasatamassa ja Keski-Pasilassa. Helsingin kaupunginkanslian turvallisuus- ja valmiusyksikön yhteyshenkilönä pelastuslaitoksen puolelta on vuoden 2016 alusta ollut nimettyä varautumisen toiminnosta yksi henkilö.

Varautumisen toiminnon vastuulla oli vuoden aikana myös koordinoita sekä edustaa pelastuslaitosta viranomaisyhteistyöharjoituksiin liittyvässä suunnittelussa ja toteutuksessa. Suurimmat harjoitukset syksyllä järjestetyt Puolustusvoimien johtama paikallispuolustusharjoitus, jossa keskityttiin kriisiviestintään moniviranomaistilanteessa sekä Puolustusvoimien pääsotaharjoitus Vuosaaren alueella marraskuussa.

Väestönsuojeluun liittyviä taustaselvityksiä tehtiin sisäministeriölle, kaupungin eri viranomaisille ja yksityisille rakentajille. Edellisvuosien tapaan annettiin myös asuintalojen sekä yritysten ja laitosten omatoimiseen varautumiseen liittyvää asiakasneuvontaa. Helsingin kunnallisen väestönsuojelun vuosipäivän perinteinen juhlaseminaari "Väestönsuojelu nyt!" järjestettiin keskuspelastusasemalla 14.9. Tilaisuudessa alustivat Turvallisuuskomitean pääsihteeri Vesa Valtonen, VTT Timo Hellenberg ja johtava psykologi Tuija Turunen.

Helsingin pelastuslaitoksen väestönsuojelumuseo oli vuoden 2017 aikana avoinna yleisölle lauantaisin. Säännöllisten aukiolojen lisäksi museolla järjestettiin tilattuja esittelykierroksia ja koulutustilaisuuksia. Museon aukiolosta, opastoinnista, tilatuista esittelykierroksista ja koulutustoiminnasta vastasivat Helsingin väestönsuojeluyhdistyksen vapaaehtoiset jäsenet yhteistoimintasopimuksen mukaisesti.

Osaamisenhallinta pelastuslaitoksessa

Jatkuva muutos on tämän päivän työelämän keskeisiä haasteita. Helsingin pelastuslaitoksessa oppiminen on kiinnitetty työyhteisön kulttuuriin ja talon toimintatapoihin. Esimerkkejä tästä ovat laitoksen oma Pelastuskoulu, päivittäinen työvuorokoulutus, yhteinen työ ja sen tekemisen pohtiminen yhdistettynä toimintaympäristön muutoksiin ja niiden asettamiin haasteisiin.

Pelastuskoulussa oli toimintavuoden 2017 aikana virkatutkintokoulutuksessa kolme pelastajakurssia (kursit 39, 40 sekä 41). Pelastuskoulun virkatutkintokoulutuksen koordinoinnista vastasi vuonna 2017 palomestari Vesa Hyvönen.

Koulutettavapäiviä virkatutkintokoulutuksesta kertyi vuoden aikana yhteensä 6 200 päivää.

Osaamiskeskus jatkoi ensihoitoyksikön ja Stadin ammattiopiston kanssa vuoden 2011 ensihoitoasetuksen mukaista pelastajien jatkokoulutuksen järjestämistä. Oppisopimusmuotoisessa koulutuksessa Pelastuskoulusta valmistuvat palomies-sairaankuljettajat pätevöityivät noin vuodessa ensihoitoon suuntautuneiksi lähihoitajiksi. Kuudes tällainen oppisopimusmuotoinen 15 opiskelijan ryhmä aloitti koulutuksen syyskuussa 2017.

Turvallisuusviestinnällä parempaan turvallisuuskulttuuriin

Onnettomuuksien ehkäisy on keskeinen osa laitoksen strategiaa ja Osaamiskeskus ohjaa laitoksen turvallisuusviestintätöitä. Sen tavoitteena on, että ihmiset ja yhteisöt osaavat ympäristöissään ja toiminnoissaan ehkäistä tulipaloja ja muita onnettomuuksia.

Osaamiskeskus koordinoi turvallisuusviestintää ja -koulutusta, suunnittelee toimintamalleja eri kohderyhmille ja tuottaa turvallisuusviestintämateriaalia. Osaamiskeskuksen kouluttajat myös pitävät turvallisuuskoulutuksia. Vuonna 2017 osaamiskeskuksessa valmisteltiin 4. luokan oppilaille suunnattu asemavierailukonsepti, jossa opetetaan opetussuunnitelman mukaisia turvallisuustaitoja pelastusasemalla. Toimintamalli otettiin pilotikäyttöön kahdella pelastusasemalla. Sen toteuttamiseen koulutettiin palomiehiä joka työvuorosta ja opetusta sai vuoden aikana noin 250 helsinkiläiskoululaista. Opettajille toimitettu sähköinen Vaaran paikka- opetusmateriaali täydensi vierailujen kokonaisuutta.

Osaamiskeskus on vuoden 2017 ajan koordinoinut ja ohjannut myös kaupungin sopimuspalokuntien ja Helsingin Pelastusliiton järjestämää turvallisuusviestintätöitä. Turvallisuuspisteitä näistä kertyi yhteensä 994,5 kpl.

Varautuminen häiriötilanteisiin ja suuronnettomuuksiin

Varautumiskoulutusta annettiin sekä Pelastuskoulun virkatutkintokursseille, että Helsingin virastojen ja laitos-

ten henkilöstölle, Helsingin kaupungissa sijaitsevien valtion yhteistoimintavirastojen henkilöstölle sekä sopimus-kumppaneille. Kaupungin hallintouudistus ja maakunta-uudistus aiheuttivat varautumiskoulutukseen keskeytyksen syyskaudella, joten painopistettä suunnattiin enemmän turvallisuuskouluksiin, ulos tarjottavaan varautumisen koulutukseen sekä varautumisen suunnittelutehtäviin. Suojelusuunnitelmaan tehtävän uudistuksen jälkeen väestönsuojeluorganisaation koulutustarpeet kartoitetaan ja painotetaan tarpeen mukaisesti.

Suojelupiirien ja -lohkojen henkilöstön peruskoulutus saatiin toimintavuonna päätökseen ja henkilöstön tehtäväkohtaisessa koulutuksessa 2017 päästiin suunniteltuun tasoon suojelupiirien toiminnallisiin väestönsuojelutehtäviin sijoitettujen koulutuksesta.

Pelastuskoulun varautumisen opetuksella on ratkaisevan tärkeä rooli kaupungin henkilöstön koulutuksessa lakisääteisten poikkeusolojen tehtävien hoitamiseen. Varautumisen opetus räätälöidään pelastuskoulussa alueen erityisvaatimusten ja piirteiden mukaisesti lisäksi koulutukset suunnitellaan palvelemaan myös arjen turvallisuuden parantamista.

Henkilökunnan täydennyskoulutus

Osaamiskeskuksen täydennyskoulutuslinjalla on kokonaisvastuu pelastuslaitoksen täydennyskoulutustoiminnan koordinoinnista. Osaamiskeskuksen tehtäviin kuuluvat koulutussuunnittelu, hallinnointi, koulutuspalveluiden tuottaminen sekä toiminnan ohjaaminen ja seuranta sekä näihin liittyvien raportointien tuottaminen. Vuoden 2017 painopisteenä oli koulutuksen ohjaamis- ja seuraamisprosessien sekä niihin liittyvien menettelytapojen jalkauttaminen ja kehittäminen. Painopiste toiminnassa oli toimintamallien kehittäminen yhteistyössä pelastuslaitoksen ydinprosessien kanssa. Osaamiskeskus vastaa myös Helsingin sopimuspalokuntien osaamisen hallinnasta.

Osaamiskeskuksen tuottaman työvuorokoulutuksen ulkopuolisen täydennyskoulutustoiminnan kokonaislaajuus 2017 oli 2 318 koulutettavapäivää. Määrä jakautui seuraavasti:

- Pelastustoiminta: 1 103 koulutettavapäivää
- Ensihoito: 821 koulutettavapäivää
- Onnettomuuksien ehkäisy: 394 koulutettavapäivää

Osaamiskeskus ohjasi myös pelastustoimen osaston henkilöstön vuorokoulutusta osana täydennyskoulutus-tapahtumaa. Vuosittaisten koulutettavatapahtumien määrä on noin 25 000.

Pelastuslaitoksen henkilöstöä ohjattiin lisäksi ulkopuolisten oppilaitosten tuottamaan tutkintokoulutukseen henkilöstösuunnitelman mukaisessa laajuudessa. Näitä

tutkintokoulutuksia ovat muun muassa paloinsinööri (AMK), ensihoitaja (AMK), lähihoitajan (ensihoito) oppisopimuskoulutus, merenkulun pätevyyskirjoihin johtava koulutus (veneenkuljettaja, laivuri ja koneenhoitaja) ja kaupungin sisäinen koulutus.

Osana Osaamiskeskusta toimivalla pelastuslaitoksen harjoitusalueella osallistui vuoden 2017 aikana erityyppiin pelastustoiminnan harjoituksiin yhteensä 2 147 henkilöä.

Kehittäminen ja asiantuntijatoiminta

Vuonna 2016 turvallisuuskoulutuksessa käyttöön otettu ja kokonaan kaasukäyttöisiä alkusammutussimulaattoreita sekä nopeaa ja turvallista automaattista harjoitus-sammuttimien täyttöjärjestelmää täydennettiin työturvalliseen suuntaan siten, että pölyävistä lasikuituisista sammutuspeitteistä siirryttiin käyttämään armidikankaisia sammutuspeitteitä. Osaamiskeskus pyrkii jatkossakin kehittämään opetusmateriaaleja ja -menetelmiä.

Asumisturvallisuuden Osallistava omavalvonta

Osaamiskeskus ohjasi ja kehitti edelleen vuonna 2017 helsinkiläisten asuintalojen omavalvontaa. Asuintalojen omavalvonta on pelastuslain mukaista pelastuslaitoksen valvontaa, joka toteutetaan Helsingissä sähköisen omavalvontalomakkeen avulla. Sen myötä turvallisuustyöhön osallistettiin paitsi pelastuslaitoksen henkilöstöä, niin myös asuintalojen asukkaita, isännöitsijöitä ja kaupungin sopimuspalokuntien edustajia.

Viestintä

Viestintä on integroitu osaksi pelastuslaitoksen palveluita ja tukee perustehtävien ja tavoitteiden toteuttamista. Viestinnän tavoitteena on vahvistaa pelastuslaitosta turvallisuusvaikuttajana ja parantaa kansalaisten riskitietoisuutta, onnettomuuksien ja tapaturmien ehkäisyä, varautumista sekä osaamista toimia oikein erilaisissa hätätilanteissa. Viestintä pyrkii osaltaan tukemaan pelastuslaitoksen toiminnan vaikuttavuuden ja tuottavuuden kehittämistä sekä turvallisuusverkoston yhteistyötä.

Vuonna 2017 pelastuslaitoksen viestintää kuvaavat tunnusluvut jatkoivat suotuisaa kehittymistä. Pelastuslaitoksen näkyvyys mediassa kasvoi 4 prosentilla ja sosiaalisen median seuraaja määrät kasvoivat Facebookissa kaksinkertaiseksi, Twitterissä 40 prosentilla. Instagram sai ensimmäisenä toimintavuotenaan lähes 2000 seuraajaa. Helsingin pelastuslaitos noteerattiin myös ainoana pelastustoimen toimijana Suomi-Twitter -vaikuttajalistalle.

Sisällöllisesti ulkoisessa viestinnässä on pyritty aktiiviseen kommunikointiin ja vuorovaikutukseen kaikissa

niissä aiheissa, joilla on vaikutusta kansalaisten ja yhteiskunnan turvallisuuteen. Keskeisiä teemoja kertomusvuonna olivat kansalaisten turvallisuuteen vaikuttavat aiheet, kuten erilaisista onnettomuusriskeistä ja niiden hallinnasta kertominen. Pelastuslaitos osallistui myös Suomen itsenäisyyden vuotisjuhluvuoteen kertomalla Helsingin turvallisuuden ja pelastuslaitoksen kehityksestä viimeisen 100 vuoden aikana.

Pelastuslaitoksen sisäisessä viestinnässä keskeisenä aiheena oli kaupungin johtamisjärjestelmä uudistukseen sekä sote- ja maakuntaudistukseen liittyvä muutosviestinnän toteuttaminen. Sisäistä viestintää toteutettiin pääasiassa intranetin ja pelastuslaitoksen henkilöstölehti Palopostin välityksellä sekä johdon, osastojen ja toimintojen sisäisellä viestinnällä. Henkilöstön viestintävalmiuksia kehitettiin viestintäkoulutuksella, joka kohdennettiin palo-esimiehiin, tilannekeskuksen henkilöstöön ja päivystäviin palomestareihin sekä viestinnän henkilöstöön. Yhteensä viestintäkoulutusta annettiin vuoden aikana 38 tuntia.

Helsingin kaupungin pelastuslaitos lisäsi 4 uutta kuvaa. 21. kesäkuuta 2017

Eläinpelastusyksikkö ja Herttoniemen pelastusaseman pelastusyksikkö HE701 pelastivat maanantaiaamuna sadevesikaivon pudonneet sorsanpoikaset. Ohikulkija oli nähnyt sinisorsaemon pyörivän kaivon ympärillä ja karkannut kaivon, jossa oli kymmenkunta poikasta. Linnut löytänyt ohikulkija soitti Helsingin pelastuslaitoksen eläinpelastusnumeroon, ja eläinpelastusyksikkö tuli paikalle lisäyksikkö apunaan.

Eläinpelastusyksikön palomies otti hätäiläntyneen emon kiinni haavilla, ja se laitettiin pahvilaatikkoon odottamaan poikasia. Sitten palomies laskeutui köyden avulla noin 2,5 metriä syvään sadevesikaivon ja nosti poikaset haavia apunaan käyttäen ylös. Eläinpelastusyksikkö kuljetti emon ja poikueen Strömsinlahdelle merenrantaan, jossa sorsat vapautettiin.

Loukkaantuneen ja varmasti apua tarvitsevan luonnonvaraisen eläimen voi toimittaa Korkeasaaren villieläinsairaalaan. Ennen eläimen tuomista polttaasta tulee ilmoittaa Korkeasaareen. Jos eläintä ei itse pysty ottamaan kiinni, kuten sinisorsien tapauksessa, voi soittaa Helsingin pelastuslaitoksen eläinpelastusyksikön numeroon 09 310 30151. Eläinpelastusyksikkö auttaa saraita, loukkaantuneita tai ahdinkoon joutuneita eläimiä Helsingin alueella. Numerosta voi Helsingin alueella kysyä myös neuvoja eläimen pelastamiseen liittyvissä asioissa.

Hanki lisää tykkäyksiä, kommentteja ja jakoja. Mainosta julkaisu hintaan 1 € ja tavoita jopa 900 ihmistä.

100 001 henkilöä tavoiteltu

Mainosta julkaisu

52 kommenttia 127 jakoa

Stadin #brankkari auttaa aina!! Tänään pelastettiin lemmikkejä huoneistopalosta. Koira ja kissa elvytettiin ja toimitettiin jatkohoitoon

13.25 - 12. tammik. 2017

87 uudelleenwiittausta 389 tykkäystä

Sata vuotta itsenäisyyttä ja turvallisuutta

Vuosi 2017 oli Suomen itsenäisyyden 100 vuotisjuhluvuosi. Pelastuslaitos osallistui juhluvuoteen turvaamalla monia sen tapahtumista sekä kertomalla viestintäkanavissaan omasta osuudestamme maamme itsenäisyyden ja turvallisuuden rakentamisessa.

Pelastuslaitoksen historia nostaa esille erityisesti Suomen itsenäisyyden vaikeita aikoja, kuten sisällissodan sekä talvi- ja jatkosodan, jolloin yhteiskunta ja kansalaiset tarvitsivat tukea enemmän. Omassa itsenäisyystarinassa pelastuslaitoksen osalta käytiin läpi merkittäviä suuronnettomuuksia, kuten esimerkiksi Tilgmannin tulipalon vuodelta 1960, jossa kuoli kolme palomiestä sekä vuotta myöhemmin myös palopäällikkö Thor Sundqvist tilanteessa saamiinsa vakaviin vammoihin.

Pelastuslaitos on ollut alan merkittävä kehittäjä läpi historiansa. Näistä innovaatioista poimittiin monia merkittäviä turvallisuutta parantaneita toimia esille. Kehittä-

misen keskeisin vaihe oli 1970-luvun alku, jolloin Helsingin palolaitos uudistettiin perinpohjaisesti palopäällikkö Rainer Alhon johdolla. Silloin käynnistettiin muun muassa suuronnettomuuksien pelastuspalvelu, Helsingin pelastuskoulu ja palomies-sairaankuljettajien ammattitutkinto, lääkärijohtoinen ensihoito- ja sairaankuljetustointi sekä onnettomuustapausten suora uutisointi tiedotusvälineille. Samalla luotiin malli modernille suomalaiselle pelastustoimelle, jonka perusteella pelastuslaitos toimii tänä päivänä.

Vastapainoksi vaikeille ajoille ja vaaralliselle palomiestyölle tuotiin esille myös Stadin brankkarin omaleimaista kulttuuria ja huumoria. Helsingin kaupungin pelastuslaitoksen historia on tallennettu hienolla tavalla kahteen museoon, Palomuseoon ja Väestönsuojelumuseoon sekä lukuisiin historiatutkimuksiin ja julkaisuihin.

Tekniset toiminnot

Pelastuslaitoksen toimintoja tuetaan teknisillä tukitoimilla.

Pelastuslaitoksen tekninen osasto vastaa laaja-alaisesti erilaisista teknisistä palveluista, kuten teknisistä laitehankinnoista ja niiden kunnossapidosta. Teknisen osaston palveluita ovat tietotekniikka- ja telepalvelut, elektroniikkahuolto, huoltovarmuus- ja materiaalipalvelut, ajoneuvojen korjauspalvelut, pelastuslaitoksen hallinnassa olevien kiinteistöjen käyttö- ja kunnossapitotyöt, rakennuttaminen sekä tilojen vuokraus ja isännöinti.

Pelastuslaitoksen kiinteistöhuollon piiriin kuului vuonna 2017 yhteensä 8 pelastusasemaa, Osaamiskeskus, öljyntorjuntavarikko, 3 meriasemaa sekä 50 väestönsuojaa, joista osa on kaupunkiympäristön toimialan hallinnassa.

Keskuspelastusaseman viemärikorjauksen hankesuunnitelma valmistui ja hyväksyttiin pelastuslautakunnassa maaliskuussa. Niemenmäen kalliosuojan LVIS-peruskorjauksen hankesuunnitelma hyväksyttiin pelastuslautakunnassa toukokuussa. Niemenmäen kalliosuojan lattia- ja viemärikorjaus valmistui joulukuussa.

Sisäilmaongelmia selvitetty

Sisäilmaselvityksiä teetettiin Malmin ja keskuspelastusaseman tiloissa. Malmin aseman majoitus-, sosiaali- ja oleskelutilat sijoitettiin aseman viereen siirrettyyn viipalerakennukseen. Pidemmän aikavälin ratkaisuksi suunniteltiin Rajavartiostolta vapautuvaa Vartiolentueen kiinteistöä. Kohteen muutostöistä tehtiin hankesuunnitelma. Sisäilmaongelmien takia keskuspelastusasemalla käynnistettiin lattiapinnoitteiden vaihtotyö, joka jat-

kuu elokuulle 2018. Pinnoitteiden vaihdon takia osa toimistohenkilöstöä siirrettiin Viipurinkatu 2:ssa oleviin väistötiloihin.

Isännöitsijät ovat teettäneet useita vuosikorjaustöitä sekä huolehtineet siivous-, jätehuolto-, viher- ja lumitöiden järjestämisestä, kalustehankinnoista ja muutoista. Työmäärää ovat lisänneet erityisesti muutot Viipurinkadulle sekä keskuspelastusaseman lattiatöistä aiheutuvat jatkuvat sisäiset muutot. Kiinteistöjen kulunvalvonta- ja turvallisuussuunnittelua ovat työllistäneet normaalitöiden lisäksi muuttojen aiheuttamat päivitystarpeet sekä rakennushankkeiden kulunvalvontaan liittyvät säätö- ja takuukorjaustarpeet.

Pelastuslaitos osallistui vuoden aikana maakuntauudistusta varten perustettujen, kiinteistöasioita käsittelevien työryhmien työskentelyyn.

Pelastuslaitos mukana valtakunnallisissa ICT-muutoshankkeissa

Pelastuslaitos varautui vuoden aikana teknisillä toimenpiteillä valtakunnallisen Tuve-verkon käyttöönottoon. Lisäksi syksyn aikana otettiin esikuntatyössä käyttöön Microsoft Office 365 -toimistopalvelut. Niiden käytön laajentamista on tarkoitus jatkaa. Loppuvuoden aikana toteutettiin Virve-radiokaluston parametroidin päivitys. Pelastuslaitos oli vuonna 2017 aktiivisesti Uudenmaan maakunnan, Uudenmaan pelastuslaitosten sekä sisäministeriön pelastusosaston ICT-muutoshankkeiden työryhmien työssä.

Useita kalustohankintoja

Vuonna 2017 valmistui kaksi Sisu Polar –säiliöautoa: HE503 ja HE703. Niiden varustus koostuu 17 000 litran vesisäiliöstä, Esteri-palopumpusta sekä vesitykistä. Palopumpun maksimiteho on 6000 litraa minuutissa. Ensimmäinen kahdesta nostolava-autosta otettiin vastaan loppuvuodesta. Auton nostokorkeus on 60 metriä. Toinen nostolava-auto valmistuu vuonna 2018.

Ensihoidossa otettiin vuoden aikana käyttöön uusi lääkäriyksikkö. Lisäksi valmisteltiin 13 uuden ambulanssin hankintaa.

Keväällä valmistuivat kolme D-luokan öljyntorjunnan työvenettä. Kaksi venettä tuli kulttuuri- ja vapaa-ajan toimialan käyttöön ja yksi pelastuslaitokselle. Syksyllä 2017 käynnistettiin isoja öljyntorjunnan hankintoja kuten öljykerääjät, öljynkeräyssäiliöt sekä rannikko- ja aitaapuomit.

Muun irtaimen osalta hankittiin kevytpaineilmapulloja ja paineilmalaitteita sekä tehtiin muita tarpeellisia varustetäydennyksiä ja korvaushankintoja.

[Lisätietoja pelastuslaitoksen tekniikasta on sivulla 50.](#)

Ympäristönsuojelu

Helsingin pelastuslaitoksen strategisen tavoitteena on olla entistäkin vastuullisempi toimija. Pelastuslaitos ottaa toiminnassaan huomioon ympäristönsuojelun osa-alueohjelmia laitoksen perustehtävästä lähtien. Pelastuslaitos huolehtii pelastustoimen valvontatehtävistä, pelastustoimintaan kuuluvista tehtävistä ja öljyntorjunnasta.

Pelastuslaitoksen ympäristöön kohdistuvat tavoitteet voidaan jakaa kolmeen eri osa-alueeseen:

1. Onnettomuuksien ennaltaehkäiseminen turvallisuusviestinnän ja -koulutuksen sekä valvontatoiminnan avulla.
2. Pelastustoiminta, jolla suojataan ympäristöä onnettomuuden uhatessa tai sattuessa. Pelastustoiminnalla rajoitetaan onnettomuudesta aiheutuvia vahinkoja ja lievennetään onnettomuuksien seurauksia. Toiminta perustuu pelastuslakiin.
3. Ympäristöasioiden huomioiminen laitoksen materiaali-, kiinteistö- sekä muissa päivittäisissä toiminnoissa.

Pelastuslaitos vaikuttaa ympäristönsuojeluun kaikkien eniten onnettomuuksien ehkäisyn ja pelastustoiminnan kautta. Näissä toiminnoissa keskeisessä asemassa on vaarallisten kemikaalien aiheuttamien terveys- ja ympäristöhaittojen ehkäisy ja torjunta. Pelastuslaitos suorittaa kemikaalivalvontaa onnettomuuksien ehkäisytöiden valvontasuunnitelman mukaisesti. Valvontatoimenpiteitä olivat vuonna 2017 vaarallisten kemikaalien teollista käsittelyä ja varastointia harjoittavien kohteiden tarkastukset, ilotulitemyöntipisteiden tarkastukset, nestekaasukohdeiden käyttöönottotarkastukset, maanalaisten polttoai-

nesäiliöiden tarkastusten valvonta sekä öljylämmityslaitteiden tarkastukset ja tarkastukset. Tarkastusten ja katselmusten lisäksi kemikaaleihin liittyviin valvontatoimenpiteisiin kuuluvat erilaiset lausunnot ja päätökset. Lisäksi pelastuslaitos osallistuu mahdollisuuksien mukaan vaarallisten kemikaalien laajamittaista varastointia ja käsittelyä harjoittavien tuotantolaitosten tarkastuksiin, jotka suorittaa Turvallisuus- ja kemikaalivirasto TUKES.

Pelastuslaitoksen omassa toiminnassa kiinnitettiin huomiota laitoksen merkittävimpiin ympäristövaikutuksiin: energiankulutukseen, jätteisiin sekä hankintojen ympäristövaikutuksiin. Kiinteistöjen energiataloutta kehitettiin ylläpidon kehittämisellä ja kiinteistöautomaatiojärjestelmän seurannan avulla sekä korjaushankkeiden yhteydessä tehtävillä energiankulutuksen vähentämiseen tähtäävillä ratkaisuilla. Vuoden 2017 talousarviossa ollut pelastusasemien 2 prosentin energiansäästötavoite toteutui sähkön osalla suunnitellulla tavalla. Lukuisten energiansäästötoimenpiteiden johdosta kaukolämmön säästövoittoa ei saavutettu.

Mellunkylän asemalle suunniteltiin vuoden 2017 aikana aurinkosähkön käyttöä ja asennustyöt tehdään keväällä 2018. Pelastuslaitos tilasi hybridijakeluauton, joka toimitetaan laitokselle syksyllä 2018. Tässä kuormaautossa kokeillaan uusiutuvaa dieseliä polttoaineena.

Laitoksen jätehuoltoa seurattiin suunnitelmallisesti. Pelastuslaitoksen hankinnoissa pyrittiin valitsemaan ympäristömerkittyjä tuotteita kaupungin ja laitoksen hankintaohjeiden mukaisesti sekä hyödyntämään kaupungin kilpailuttamia toimittajia. Ekokompassi-ympäristöjärjestelmää ei otettu täysimittaisesti käyttöön vuonna 2017. Ympäristöasioiden koordinaatio on osa toiminnanohjausta.

Räddningskommendörens översikt

Den offentliga förvaltningens strukturer förnyas grundligt, vilket syns för medborgarna mest konkret som landskapsreformen samt reformen av social- och hälsovården. Landskapsreformen som är under beredning berör också räddningsväsendet och Helsingfors stads räddningsverk är aktivt med i reformens beredningsarbete. Vi har gjort förändringar i vår organisation redan från år 2013 och aktivt deltagit i beredningen av räddningsväsendets strukturer i denna nya situation. Reformprocessen fortsätter och vår personal engageras såväl i reformen av räddningsväsendet på nationell nivå som i fördjupandet av samarbetet mellan Nylands räddningsverk.

Vi har identifierat behovet att förnya räddningsväsendet till en samlande och medlande aktör av den civila säkerheten som räddningsverkets nästa utvecklingsfas. I kärnan av det finländska samhällets beredskap finns en samarbetsmodell där utöver statsförvaltningen, myndigheterna, näringslivet, landskapen och kommunerna även organisationerna, samfunden och individerna utgör ett beredskapsnät. Syftet med samhällets beredskap är att säkra livsviktiga funktioner. Gräsrotsnivån har en särskilt viktig roll för beredskapen. När allt kommer omkring avgör enskilda medborgares, hushålls samt samfunds ut hållighet samhällets kriställighet.

För räddningsväsendet är rollen att tjäna den gemensamma säkerheten naturlig, eftersom det redan nu omfattande ansvarar för säkerheten i samhället genom att förebygga olyckor genom utbildning och rådgivning, samt genom att sörja för räddningsverksamheten och den operativa beredskapen i alla situationer. Vi satsar på att stödja frivillig beredskap bland enskilda personer, bostads- samfund och hushåll samt olika aktörer. Vi stödjer människors och samfunds förmåga att minska olyckor och uppmuntrar individer och samfund att själva ta initiativ och ansvar för att bereda sig för situationer där den normala vardagen störs. Allt detta säkerhetsarbete kräver emellertid ramar, spelregler och satsningar så att vi tillsammans kan bilda en tillräcklig civil beredskap för exceptionella säkerhetssituationer.

Även om det syns osäkerhet i framtidens säkerhetsbild är den emellertid huvudsakligen positiv. Denna tanke fick stöd särskilt när vi tryggade säkerheten vid många av Finlands 100-årsjubileumsfestligheter och även lyfte fram vår insats i byggandet av självständigheten. Finland är ett tryggt och stabilt land. Ett tecken på detta är de många topplaceringarna i internationella jämförelser som Finland nådde år 2017, till exempel världens mest stabila stat, världens tryggaste land och världens bästa förvaltning. Vi är nöjda med den nuvarande situationen men vi vill i framtiden ytterligare utveckla säkerheten, jämställdheten och smidigheten i vårt samhälle. På grund av många förändringar var räddningsverkets 156:e verksamhetsår mer brådskande än tidigare år. Det faktum att det har byggts mycket i huvudstaden ökade sär-

skilt kraven på det förebyggande arbetet av olyckor. 34 990 personer fick säkerhetsutbildning och -information, särskilt elever i högstadiet och utbildnings- och hälsovårdspersonal.

Larmen inom räddningsväsendet ökade jämfört med föregående år med 638 uppdrag, det sammanlagda antalet uppdrag uppgick till 9 451 larm. I olyckor omkom 24 personer och 39 skadades allvarligt. Den största ändringen skedde inom skadeförebyggande åtgärder där antalet uppdrag ökade med hela 82 procent. Antalet skadeförebyggande uppdrag har ökat redan under en längre tid och de kommer sannolikt att öka även i fortsättningen. I takt med ändringarna i atmosfären förutspås extrema väderfenomen öka ytterligare, såsom kraftiga regn, vindar och översvämningar. För att förebygga och minimera skador är det viktigt att beakta effekterna av klimatförändringen i planläggningen, byggnadsplaneringen och byggandet samt fastigheternas och medborgarnas beredskap.

Helsingfors beredskap och befolkningsskydd var på tapeten i många olika sammanhang år 2017. Särskilt moderna och mångsidiga skyddsrum intresserade internationella medier. Vid utvecklingen av beredskapen gjorde man sig förtrogen särskilt med de regionala ledningscentralerna, befolkningslarmsystemen samt planeringen av förnyandet och ombyggnaden av bergskyddsrum.

Den långvariga kraftiga ökningen av antalet uppdrag inom den prehospitala akutsjukvården avtog något och

antalet uppdrag var nu 788 larm. Det sammanlagda antalet uppdrag uppgick till 61 438 larm. År 2017 fick beredskapen en ambulans till för dygnet runt-jour, med personalresurser för att kompensera ökningen av uppdrag. Trots den kraftiga ökningen de senaste åren har akutvårdstjänsterna kunnat trygga sina patienter den fastställda vårdnivån samt upprätthålla sin höga internationella nivå när det gäller patientnöjdhet och vårdresultat. Inom verksamhetsutvecklingen låg fokus på förbättring av beredskapen inför storolyckor, akutvårdens kvalitet och patientsäkerheten samt samarbetet mellan aktörer som betjänar patienterna inom den öppna sjukvården.

För att möjliggöra allt detta har som stöd för våra kärntjänster arbetat våra stödtjänster som specialiserat sig på särdragen inom branschen. Dessa har sett till personalens välfärd och kompetens, att ekonomin räcker till samt att fastigheterna, tekniken och teknologin fungerar samt utvecklingen av dessa. På motsvarande sätt har Helsingfors stadskoncern samt våra många partner än en gång på ett utmärkt sätt gjort det möjligt att sörja för huvudstadens säkerhet.

Med tack för det goda samarbetet

Simo Weckstén
räddningskommendör

Nyckelinformation från år 2017

Personal

Det skedde inga betydande förändringar i antalet ordinarie anställda vid räddningsverket under 2017. Personalen uppgick den 31 december 2017 till sammanlagt 672 personer.

Från räddningsverkets Räddningsskola utexaminerades 15 brandmän-akutvårdare på hösten. De utexaminerade räddarna flyttades över till brandmanstjänster.

Alla lediganslagna tjänster besattes under år 2017. Räddningsverket rekryterade i stället för personer som gått i pension eller flyttat annanstans bland annat åtta brandmästare och sju brandinspektörer till stadigvarande och tidsbundna vakanser. Dessutom anställdes sex brandmän-akutvårdare i nya tjänster vid avdelningen för räddningsväsendet.

Man satsade på arbetshälsan genom att hålla alla resultat- och utvecklingsdiskussioner nästan till hundra

procent. Diskussionernas effektivitet förbättrades genom att öka chefernas kännedom om diskussionernas innehåll och mål. Räddningsverkets personalfest som blivit en tradition ordnades hösten 2017.

Antalet olycksfall som minskat år 2016 ökade år 2017 med 17 procent. Antalet fall som registrerats som olycksfall uppgick år 2017 till sammanlagt 80 stycken när de år 2016 var 68 stycken. Antalet frånvarodagar var år 2017 sammanlagt 957 när antalet frånvarodagar föregående år var 558. Mest frånvarodagar orsakade olycksfall vid idrott. De utgjorde 27 procent av det sammanlagda antalet frånvarodagar.

Antalet frånvarodagar orsakade av olycksfall under arbetsresor ökade med 50 procent även om antalet fall minskade med ett. En central faktor inom olycksfallen under arbetsresor är ökningen av cykling. Det skedde 14 olycksfall under arbetsresor, vilka orsakade sammanlagt 287 frånvarodagar.

År 2017 skedde 29 olycksfall på grund av idrott, vilka orsakade sammanlagt 386 frånvarodagar. Den längsta frånvaron på grund av ett olycksfall orsakat av idrott uppgick till 87 dagar. Antalet olycksfall orsakade av andra arbetsuppgifter uppgick till sammanlagt 37 och de orsakade sammanlagt 284 frånvarodagar.

Blodstänk och nålstick är sådant som kommer fram vid olycksfall inom de faktiska arbetsuppgifterna inom akutvården. Inom räddningsväsendets uppdrag eller räddningsverkets övriga arbetsuppgifter förekommer ingen enskild, separat orsak.

Mer information om räddningsverkets personal finns på sidan xx.

Ekonomi

Ekonomiskt sett var år 2017 lyckat för räddningsverket. Räkenskapsperiodens verksamhetsbidrag på 34,85 miljoner euro överskred målet med 7,5 procent, vilket innebär att det var cirka 2,84 miljoner euro bättre än räkenskapsperiodens budget. Verkets driftsutgifter underskreds med 590 000 euro. Personalbortfallet som sker vid konjunkturuppgång har inte kunnat kompenseras tillräckligt snabbt, vilket syns i att personalutgifterna underskreds.

Räkenskapsperiodens verksamhetsinkomster överskred budgeten med 16 procent. Avgifterna för tillsynsprestationer uppgick till cirka 400 000 euro samt avgifterna för falska brandlarm till cirka 500 000 euro. Investeringarna i lös egendom hölls inom budgeten.

Räddningsväsendets nettodriftskostnader per invånare var 55,1 euro och bruttodriftsutgifterna 62,8 euro. Kostnaderna för akutvårdstjänsten, första insatser och avskrivningarna medräknade, var 18 euro per invånare.

[Mer information om räddningsverkets ekonomi på sidorna 33–35.](#)

Uppnående av målen

Bindande operativa mål

För att förebygga olycksfall samt för att utveckla den egna beredskapen riktas åtgärder för kontroll av säkerheten och olycksfallsriskerna mot kommuninvånarna samt aktörer som bedriver verksamhet i området. År 2017 var målet för ackumulation av säkerhetspoäng minst 8 600. Man förblev sex procent från målet. Efterfrågan inom den privata sektorn som tilltagit på grund av högkonjunktura-

ren har i betydande grad ökat personalens rörlighet. Bortfallet kunde inte tillräckligt snabbt ersättas med nyrekryteringar. Det förutspås att den svåra situationen fortsätter år 2018.

Den genomsnittliga start- och körtiden för räddningsverksamheten till målet inom I-riskområdet för den första 1+3 starka enheten är högst 6 minuter i 50 procent av uppdragen.

Målet uppfylldes (55 %).

Det tar högst 8 minuter att nå patienten för akutvård i minst 70 procent av uppdragen av skyndsambetsklass A och B.

Målet uppfylldes inte. Den faktiska procentsiffran var 68. Avvikelsen beror på det stora antalet uppdrag inom den brådskande akutvården i relation till akutvårdsenheternas kapacitet.

Andra operativa mål

Att andelen tillsynsobjekt som fått risksiffran 3–5 som omfattas av den tidsbundna tillsynen inte minskar i relation till den totala mängden kontrollerade objekt.

Målet uppfylldes, resultatet 87,2 procent överskrider målet med 1,7 procentenheter.

Att minst 32 procent av patienter med kammarflimmer som observerats av lekmän överlever.

Målet uppfylldes med resultatet 60 procent.

Att uppdragsbundenheten för akutvårdsenheterna inte ökar jämfört med år 2016.

Målet uppfylldes. Uppdragsbundenheten för de transporterande enheterna minskade med 0,8 procentenheter till 50 procent. Lednings- och läkarenheten medräknade minskade bundenheten till 46 procent.

Att förfarandena för tidigt stöd genomförs till 100 procent.

Den faktiska procentsiffran var 98 procent. Skillnaden visavi målet kan förklaras med dröjsmål i rapporteringen.

Att mängden kompletterande utbildning är minst densamma som år 2016.

Målet uppfylldes, resultatet överskreds med två procent. Att räddningsväsendeområdets regionala räddningsförbund samt avtalsbrandkårerna producerar tjänster för förebyggande av olycksfall och egen beredskap för kommunerna mer än år 2016.

Målet överskreds med sju procent.

Rescue Commander's review

Public administration structures are undergoing a thorough reform. From the citizens' perspective, the most concrete aspects of this reform are the regional reform and the social welfare and health care reform. The regional reform that is currently being prepared will also impact rescue services, and the Helsinki City Rescue Department is actively involved in preparing the changes. We have been making changes to our organisation since 2013 and participated actively in preparing the rescue service structures in this new situation. This change process will continue, and our personnel are involved both in the reform of rescue services on a national level and in deepening the cooperation between the rescue departments in Uusimaa.

As the next phase in the Rescue Department's development, we have recognised a need to reform rescue services into an operator that unites and reconciles civilian safety services. Preparedness in Finnish society is centred around a cooperation model in which the state administration, authorities, business sector, regions and municipalities as well as organisations, communities and individuals together form a network of preparedness. The aim of society's preparedness is to secure vital operations. Preparedness plays a key role, particularly at the grassroots level. Ultimately, society's resistance to crises is decided by the resistance of individual citizens, households and communities.

A role in serving common safety is natural for rescue services, which is already widely responsible for society's safety by preventing accidents with training and advice and by being in charge of rescue operations and maintaining operational preparedness in all situations. We focus our efforts on supporting the self-preparedness of individuals, residential communities, households and various operators. We strengthen the ability of people and communities to reduce accidents, in addition to encouraging them to be proactive and take responsibility for preparing for situations in which everyday life is disrupted. However, all of these safety efforts require a framework, ground rules and focused efforts in order for us to bolster sufficient civilian preparedness for unusual safety situations together.

Although there is uncertainty in the safety outlook, it is still predominantly positive. This notion was supported particularly by our participation in the celebrations held in honour of Finland's 100 years of independence. We provided protection at many events while simultaneously highlighting our own contribution to building our independence. Finland is a safe and stable country, which is evidenced by the numerous top rankings that Finland once again achieved in international comparisons in 2017, including the most stable country in the world, the safest country in the world and the best governance in the world. We are satisfied with the cur-

rent situation, but we want to continue developing the safety, equality and functionality of our society further in the future. Amidst several changes, the Rescue Department's 156th year in operation was busier than previous years. The challenging nature of the efforts to prevent accidents was increased, particularly by heavy construction in Helsinki. Safety training and communications were provided to 34,990 people, particularly targeting students in the upper grades of comprehensive school as well as teaching and health care personnel.

Rescue services received 638 more assignments than in the previous year, with the total number being 9,451. A total of 24 people were killed and another 39 were seriously injured in accidents. The most significant change took place in accident prevention assignments, which increased by as much as 82 per cent. The number of accident prevention assignments has been increasing for an extended period of time, and this trend is likely to continue in the future. Due to changes in the climate, extreme weather anomalies are predicted to increase in the form of heavy rain, wind and floods. In order to prevent and minimise damage, it is important to take the impacts of climate change into account in zoning, building design and construction as well as the preparedness of properties and citizens.

The preparedness and civil defence operations in Helsinki received international attention in various contexts in 2017. The international media was interested in the modern and multifunctional civil defence shelters in particular. The efforts to improve preparedness focused particularly on plans for renewing and renovating regional management centres, the public alarm system and bed-rock shelters.

The strong long-term increase in the number of emergency medical care assignments eased slightly, to an inc-

rease of 788 missions. The total number of assignments was 61,438. In 2017, the Rescue Department gained an additional ambulance that is on duty 12 hours per day, as well as the personnel resources required for it, to compensate for the increase in the number of assignments. Despite this strong increase in recent years, the emergency medical care services have been able to ensure that their patients are provided with the specified level of service, in addition to maintaining its high international level in patient satisfaction and treatment results. The development of operations focused on improving preparedness for disasters, the quality of emergency medical care and patient safety as well as the cooperation between operators who serve outpatients.

In order to make all this possible, our core services have been supported by our support services, which specialise in the specific characteristics of our industry. They have taken care of the well-being and competence of our personnel, the sufficiency of our budget and the functionality and development of our properties, equipment and technology. Similarly, the Helsinki City Group and our numerous partners have once again made it possible for us to ensure the safety of Helsinki in an excellent manner.

With thanks for the excellent cooperation,

Simo Weckstén
Rescue Commander

Key facts from 2017

Personnel

There were no significant changes to the number of permanent personnel in the Rescue Department in 2017. On 31 December 2017, the total number of personnel was 672.

In the autumn, 15 firefighter paramedics graduated from the Rescue Department's Rescue School. The new graduates began working as firefighters.

All open posts were filled in 2017. As replacements for retirees and persons who transferred out, the Rescue Department recruited eight fire chiefs and seven fire inspectors to permanent and fixed-term vacancies, among other new recruits. Six firefighter paramedics were hired to new posts in the Rescue Department's Service Production Department.

The Rescue Department focused on well-being at work by holding performance and development review discussions, which saw almost 100% attendance. The effectiveness of the discussions was improved by increasing supervisors' awareness of the content and goals of the discussions. The Rescue Department held a staff party, which has become a tradition, in autumn 2017.

The number of accidents, which had decreased in 2016, increased by 17 per cent in 2017. A total of 80 incidents were recorded as accidents in 2017, while the corresponding number in 2016 was 68. These resulted in a total of 957 days of absence in 2017, whereas the corresponding number had been 558 in the previous year. The highest number of days of absence was caused by exerci-

se-related accidents. They accounted for 27 per cent of the total number of days of absence.

The number of days of absence caused by commuting accidents increased by 50 per cent, although the number of incidents decreased by one. Increased use of bicycles is visible as one of the main factors in commuting accidents. There were 14 commuting accidents, which resulted in a total of 287 days of absence.

In 2017, there were 29 exercise-related accidents, which resulted in a total of 386 days of absence. The longest single absence that resulted from an exercise-related accident lasted 87 days. The total number of other work-related accidents was 37, and they resulted in a total of 284 days of absence.

For emergency medical care, notable types of accidents among accidents related to actual work duties included blood splatter and being stung by a needle. For rescue services or the department's other work duties, no single cause stands out.

For more information on the Rescue Department's personnel, see page xx.

Finances

For the Rescue Department, 2017 was a successful year financially. The operating margin for the financial year, EUR 34.85 million, exceeded the objective by 7.5%, being some EUR 2.84 million higher than the period's budget. The department's operational expenditure fell below the budget by EUR 590,000. The department has not been ab-

le to sufficiently quickly compensate for the personnel loss occurring during the boom, which manifests as personnel expenses falling below the budget.

The operational revenue of the financial year exceeded the budget by 16%. Fees charged amounted to some EUR 400,000 for inspection work and some EUR 500,000 for false fire alarms. The Rescue Department remained within the investment budget for movables.

The rescue services' net operational expenditure was EUR 55.1 per resident, while the gross operational expenditure was EUR 62.8. Emergency medical care costs, including first response and depreciation, were EUR 18 per resident.

[For more information on the Rescue Department's finances, see pages 33–35](#)

Achievement of objectives

Binding operational objectives

In order to prevent accidents and develop self-preparedness, the Rescue Department should carry out measures related to safety and management of accident risks, focusing on residents of the municipality and operators operating in the region. The accumulation of safety points for 2017 should be 8,600 at a minimum.

The Rescue Department fell below this goal by 6%. The economic boom has resulted in increased demand in the private sector, which in turn has significantly increased personnel turnover. The department was unable to compensate for this loss sufficiently quickly with new recruits. This difficult situation is anticipated to continue in 2018.

In rescue operations in the I-risk area, the average time it takes for the first 1+3 unit to reach the location should be no longer than 6 minutes in at least 50% of the assignments.

This goal was achieved (55%).

In emergency medical care, the delay in reaching the incident location should be no longer than 8 minutes in at least 70% of the assignments with the A and B levels of urgency.

This goal was not achieved. The result achieved was 68%. This deviation is due to the abundant number of urgent emergency medical care assignments compared to the emergency medical care units' capacity.

Other operational objectives

Of all objects of inspection covered by the fixed-term inspection programme, the proportion of objects receiving a risk rating of 3–5 should not decrease.

This goal was achieved. The result, 87.2%, exceeds the goal by 1.7 per cent.

At least 32% of ventricular fibrillation patients discovered by laypersons should survive.

This goal was achieved, with a result of 60%.

The mission engagement rate of emergency medical service units should not increase in comparison to 2016. This goal was achieved. The mission engagement of transporting units decreased by 0.8 percentage points, to 50.0 per cent. Including the management and doctor unit, engagement decreased to 46.0 per cent.

Early support methods should be fully realised.

The result achieved was 98%. The deviation from the goal is explained by delays in reporting.

The amount of complementary training should be no less than the amount provided in 2016.

This goal was achieved and exceeded by 2 per cent.

The regional rescue society and contract fire departments in the Rescue Department's area of operation should provide residents of the municipality with more services related to accident prevention and self-preparedness than in 2016.

The goal was exceeded by 7%.

Pelastuslaitoksen henkilöstö

Palvelussuhteiden määrä 31.12.2017

	vakituisen	määräaikainen	kaikki
Hallinto- ja kehittämisosasto	75	2	79
Pelastustoimen osasto	465	31	496
Tekninen osasto	96	3	99
Yhteensä	636	36	672

Tunnusluvut

Määrä- ja taloustavoitteet 2017 toteuma

	Talousarvio	TA-muutokset	Yhteensä	Toteutunut	Poikkeama	Ylitysoikeus
Suoritettavatavoitteet						
Turvallisuuspisteet	8 600	0	8 600	8 091	-509	0
Tehokkuus/taloudellisuus						
Kaukolämmön kulutus (2010=100)	88	0	88	88	0	0
Sähkön kulutus (2010=100)	88	0	88	89	1	0
Toiminnan laajuustiedot						
Asukasluku	634 656	0	634 656	644 700	10 044	0
Palo- ja pelastustehtävät ilman ensivastetta	7 300	0	7 300	9 119	1 819	0
Ensihoitotehtävät ensivaste mukaan lukien	55 150	0	55 150	61 483	6 333	0
Resurssit						
Vakanssit vuoden lopussa	693	0	693	685	-8	0
Palkansaajat keskimäärin tilikaudella	670	0	670	647	-23	0
Bruttokäyttömenot, 1 000 euroa	51 953	0	51 953	51 362	-591	0
Nettokäyttömenot, 1 000 euroa	37 690	0	37 690	34 851	-2 839	0
Tuottavuus (2014=100)						
Bruttokäyttömenot, euroa/asukas	83,0	79,7	82,2	82,0	83,9	
Nettokäyttömenot, euroa/asukas	61,1	54,1	58,2	56,6	58,6	
Tuottavuusindeksi (2014=100)	97,7	106,0	103,5	101,4	100,0	
Tilankäytön tehokkuuden mittari						
Tilojen kokonaispinta-ala htm2	177 750	176 716	177 750	173 624	173 624	
Tilojen pinta-alamäärä (htm2) suhteessa asiakasmäärään	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	
Vuokrakustannukset, 1 000 euroa/vuosi	6 727	6 647	65 717	6 517	6 602	
Toimipaikkojen määrä	10	10	10	10	10	

Talosluvut

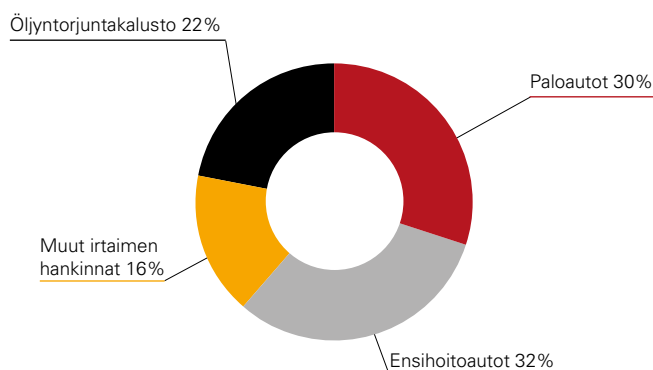
	1.1. - 31.12.2017			Koko vuosi 2017		
	Tulosbudjetti	Toteuma	Ero (TUBU-TOT)	Tulosbudjetti	Jäljellä määrärahasta	Toteuma %
TOIMINTATUOTOT	14 320 000	16 510 217	-2 190 217	14 320 000	-2 190 217	115%
Myyntituotot	8 040 000	7 760 697	279 303	8 040 000	279 303	97%
Maksutuotot	1 530 000	2 229 400	-699 400	1 530 000	-699 400	146%
Tuet ja avustukset	2 600 000	4 122 715	-1 522 715	2 600 000	-1 522 715	159%
Vuokratuotot	2 150 000	2 335 483	-185 483	2 150 000	-185 483	109%
Muut toimintatuotot	0,00	61 922	-61 922	0,00	-61 922	
Valmistus omaan käyttöön	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
TOIMINTAKULUT	-51 952 996	-51 362 306	-590 690	-51 952 996	-590 690	99%
Henkilöstökulut	-35 217 361	-34 653 191	-564 170	-35 217 361	-564 170	98%
Palkat ja palkkiot	-27 082 300	-26 663 925	-418 375	-27 082 300	-418 375	98%
Henkilösivukulut	-8 135 061	-7 989 266	-145 795	-8 135 061	-145 795	98%
Palvelujen ostot	-5 176 000	-5 134 603	-41 397	-5 176 000	-41 397	99%
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3 983 000	-4 070 824	87 824	-3 983 000	87 824	102%
Avustukset	-140 000	-140 000	0	-140 000	0	100%
Vuokratulot	-7 405 000	-7 139 126	-265 874	-7 405 000	-265 874	96%
Muut toimintakulut	-31 635	-224 563	192 928	-31 635	192 928	710%
TOIMINTAKATE	-37 632 996	-34 852 090	-2 780 906	-37 632 996	-2 780 906	93%
Verot ja valtionosuudet	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Rahoitustuotot ja -kulut	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
VUOSIKATE	-37 632 996	-34 852 090	-2 780 906	-37 632 996	-2 780 906	93%
Poistot ja arvonalentumiset	-1 664 968	-2 047 290	382 322	-1 664 968	382 322	123%
Satunnaiset erät	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
TILIKAUDEN TULOS	-39 297 964	-36 899 379	-2 398 584	-39 297 964	-733 617	98%
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (-) / ALIJÄÄMÄ	-39 297 964	-36 899 379	-2 398 584	-39 297 964	-2 398 584	94%

Pelastuslaitos – Pääomatalous vuonna 2017

Pelastustoimen irtaimen käyttöomaisuuden investoinnit 2017

Talousarviokohta	Talousarvio	Määrärahasiirrot	Yhteensä	Osuus
Paloautot	560 000,00	1 815 000,00	2 375 000,00	30,01%
Ensihoitoautot	1 017 000,00	1 481 000,00	2 498 000,00	31,57%
Muut irtaimen hankinnat	1 398 000,00	-93 000,00	1 305 000,00	16,49%
Öljyntorjuntakalusto	1 594 000,00	141 000,00	1 735 000,00	21,93%
			7 913 000,00	100%

Pelastuslaitos pysyi irtaimen omaisuuden investointimäärärahabudjetissa.

Vuonna 2017 valmistui kaksi Sisu Polar – säiliöautoa HE503 ja HE703. Varustus koostuu 17 000 litran vesisäiliöstä, Esteri-palopumpusta sekä vesitykistä. Palopumpun maksimiteho on 6000 litraa minuutissa.

Ensimmäinen kahdesta nostolava-autosta otettiin vastaan loppuvuodesta. Auton nostokorkeus on 60 m. Toinen nostolava-auto valmistuu vuonna 2018.

Ensihoitoon otettiin käyttöön uusi lääkäriauto sekä 13 uuden ambulanssin valmistus on käynnissä

Kolme D – luokan öljyntorjunnan työvenettä valmistui keväällä. Kaksi venettä on kulttuuri- ja vapaa-ajan toimialan käytössä ja yksi jäi pelastuslaitokselle.

Syksyllä 2017 käynnistettiin isoja öljyntorjunnan hankintoja kuten öljykerääjät, öljynkeräyssäiliöt sekä rannikko- ja aitapuomit.

Muun irtaimen osalta hankittiin kevytpaineilmapulloja ja paineilmalaitteita sekä tehtiin muita tarpeellisia varustetäydennyksiä ja korvaushankintoja.

Valvonnalliset toimenpiteet vuonna 2017

Palotarkastukset

Määräaikaiset palotarkastukset yhteensä	961
A1 Ympäri vuorokautisessa käytössä olevat kohteet	184
A2 Opetusrakennukset ja päiväkodit	184
A3 Kokoontumis- ja liiketilat	236
A4 Teollisuus- ja varastorakennukset	139
A5 Maatalousrakennukset	1
A6 Muut rakennukset ja kohteet	187
Asuinrakennukset	30
Vapaa-ajan rakennukset	0

Jälkitarkastukset

	1237
Erityiset palotarkastukset	312
Ylimääräiset palotarkastukset	235
Yleisötilaisuuksien palotarkastukset	76
Asiakirjavalvonta	2710

Oma- ja valvontalomakkeet

	565
Pelastussuunnitelmat	0
Yleisötapatumien pelastussuunnitelmat	671
Paloteknisten laitteistojen käyttöönotto-, varmennus- ja määräaikaistarkastuspöytäkirjat	1221
Ilmoitusten käsittelyt	253 *

Kemikaalilainsäädännön nojalla tehtävät tarkastukset ja päätökset

	497
Kemikaalilainsäädännön nojalla tehtävät tarkastuskäynnit	136
Kemikaalilainsäädännön nojalla tehtävä asiakirjavalvonta	216
Kemikaalilainsäädännön nojalla tehtävät päätökset	145

Asiantuntijapalvelut

	1472
Rakentamisen ja maankäytön suunnittelun ohjaus	1372
Muut lausunnot (ml. ympäristölausunnot)	100
Muut päätökset	0

Käsittellyt poistumisturvallisuus selvitykset

	58
--	-----------

Palon- ja onnettomuustutkinnan selosteet

	141 **
Rakennus selosteet	119
Palontutkinnan selosteet	22

VALVONNALLISET TOIMENPITEET YHTEENSÄ

	7641
--	-------------

* Lisätään uutena toimenpiteenä.

** Palontutkinnassa on kahta eri muotoa, rakennus selosteet sekä palontutkinnan tekemät selosteet. Nämä kuvaavat palontutkinnan tilastoa huomattavasti tarkemmin.

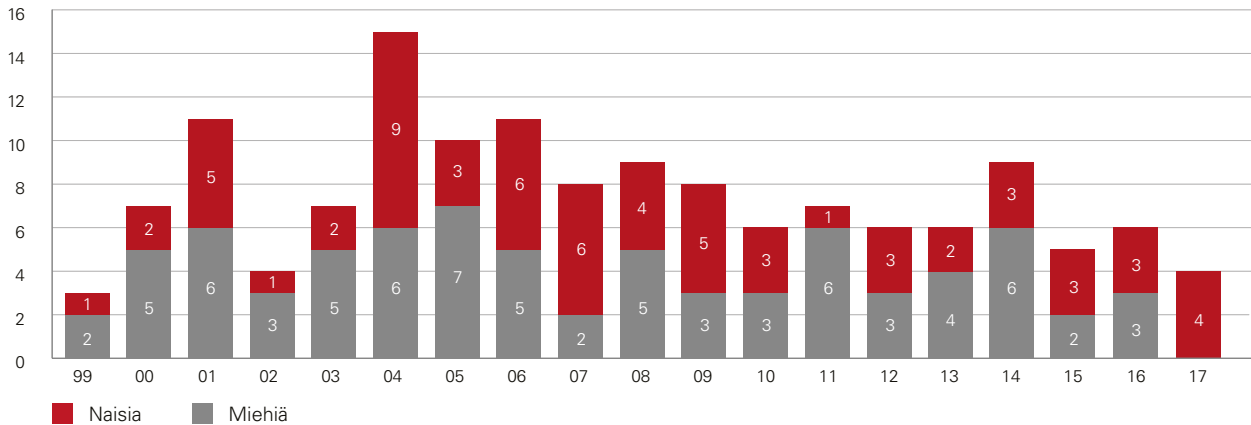

Turvallisuuskoulutukset 2017

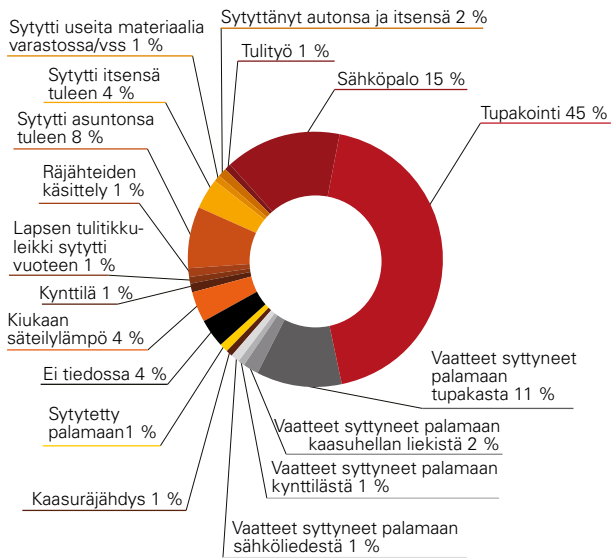
KOHDERYHMÄ	osallistujamäärä
Alle kouluikäiset	1185
Asuinrakennusten asukkaat	202
Hoitolaitosten henkilökunta	2722
Ikäihmiset	566
Korkea-asteen oppilaitosten opiskelijat	632
Kotikäyntejä tekevät henkilöt	59
Lukioiden ja ammatillisten oppilaitosten opiskelijat	2163
Maahanmuuttajat	275
Majoitusliikkeiden henkilökunta	18
Muu kohderyhmä	448
Oppilaitosten henkilökunta	2153
Päivähoitohenkilökunta	263
Pelastussuunnitelman laatijat (asuintalot)	88
Pelastussuunnitelman laatijat (yritykset)	21
Peruskoulun 1-6 -luokat	1749
Peruskoulun 7-9(10) -luokat	3919
Suuri yleisö	5946
Väestönsuojelun johto- ja erityishenkilöstö	18
Virkamiehet ja luottamusmiehet	1992
Yhteisöjen, järjestöjen ym. jäsenet	231
Yritysten, liike- ja teollisuuslaitosten henkilökunta	764
Kaikki yhteensä	25414

AIHEALUE	osallistujamäärä
Alkusammutus	3403
Arjen turvallisuus	6498
Asumisen turvallisuus	2176
Ensiapukoulutus	275
Hätänumero 112	230
Muihin valmiusorganisaatioihin nimettyjen henkilöiden koulutus	9
Muu koulutus	2179
Muu tulipysäkkikoulutus	540
Muu turvallisuusviestintä	2274
Nou Hätä!	3746
Palonehkäisy	2114
Paloturvallisuus	500
Pelastussuunnitelma	301
Pelastustoimen esittely	4924
Poistumisturvallisuus	3755
Toiminta hätätilanteessa	740
Toiminta onnettomuustilanteessa	530
Tulipysäkki-interventio	20
Turvakävely	758
Väestönsuojien tekniseen kunnossapitoon liittyvä koulutus	18
Kaikki yhteensä	34990

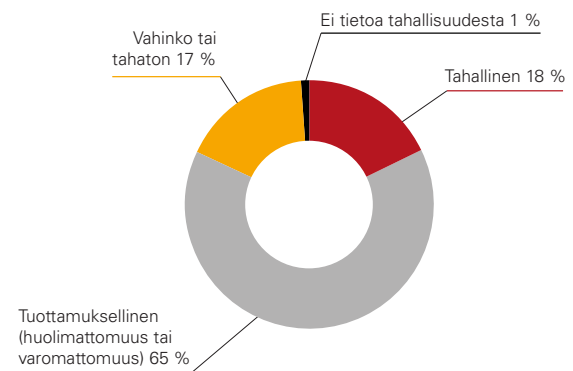
Tulipaloissa menehtyneiden määrät ja sukupuolijakauma Helsingissä 1999–2017

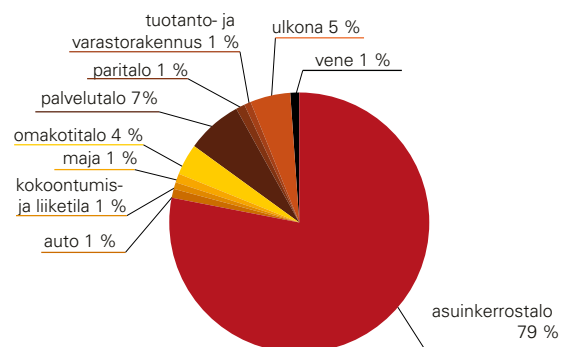
Arvioidut syytymissyöt tulipaloissa, joissa menehtyi ihmisiä 1999–2017

Arvioidut syytymissyöt tulipaloissa, joissa menehtyi ihmisiä 1999–2017

Rakennustyytit tulipaloissa, joissa kuoli ihmisiä 1999–2017

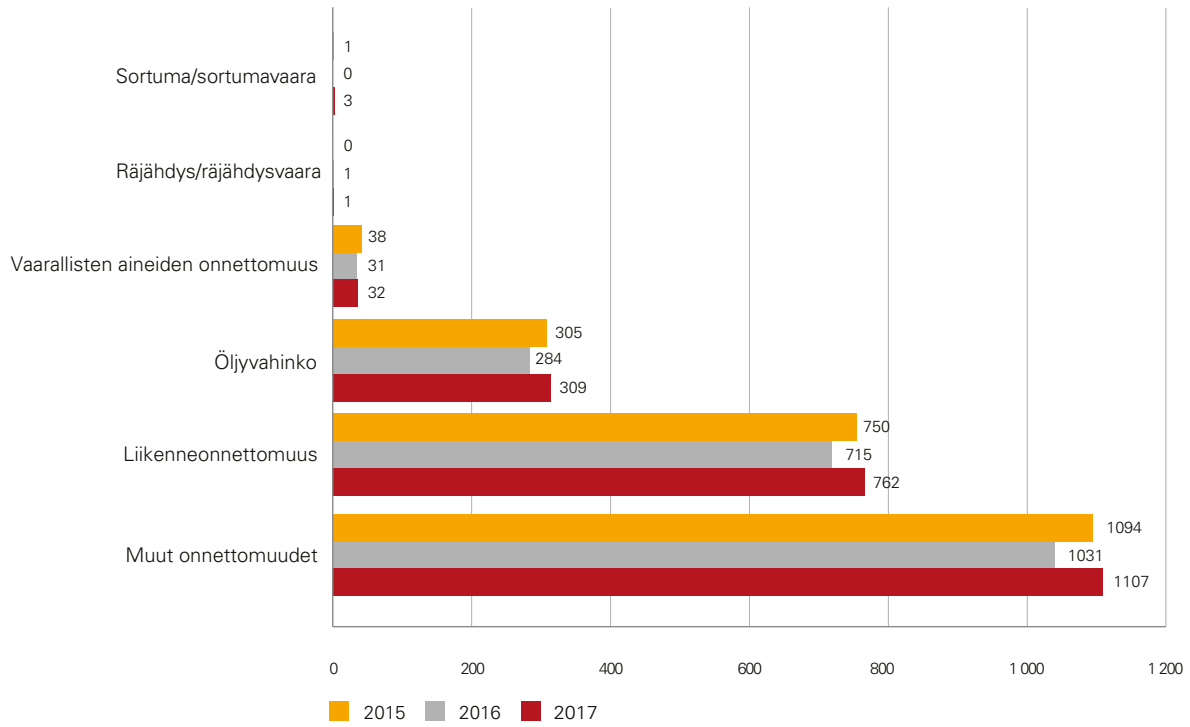
Pelastustoimen hälytystilasto 2013–2017

	2013	2014	2015	2016	2017
TULIPALOT	997	1062	871	945	887
Rakennuspalo	136	127	117	119	119
Rakennuspalovaara	328	380	325	335	312
Maastopalo	151	161	78	94	77
Liikennevälinepalo	120	138	108	141	121
Muu tulipalo	262	256	243	256	258
MUUTONNETTOMUUDET	987	979	1094	1031	1107
Liikenneonnettomuus	654	681	750	715	762
Öljyvahinko	283	248	305	284	309
Vaarallisten aineiden onnettomuus	45	48	38	31	32
Räjähdyks/räjähdyksvaara	3	0	0	1	1
Sortuma/sortumavaara	2	2	1	0	3
MUUT TEHTÄVÄT	6407	6102	6444	6837	7460
Autom. paloilmittimen tarkastus-/varmistustehtävä	2393	2170	2159	2368	2297
Palovaroittimen tarkastus-/varmistustehtävä	359	500	448	596	665
Muu tarkastus-/varmistustehtävä	938	980	973	988	1162
Ensivastetehtävä	1117	869	816	933	831
Ihmisen pelastaminen	143	172	170	178	156
Eläimen pelastaminen	676	755	948	787	826
Vahingontorjuntatehtävä	450	343	545	523	954
Avunantotehtävä	193	129	186	246	261
Virka-aputehtävä	138	184	198	218	308
Yhteensä	8391	8143	8409	8813	9 454
Yhteistoimintatehtävä*	138	198	176	194	232
Yhteistoimintatehtävä**	270	259	189	229	245

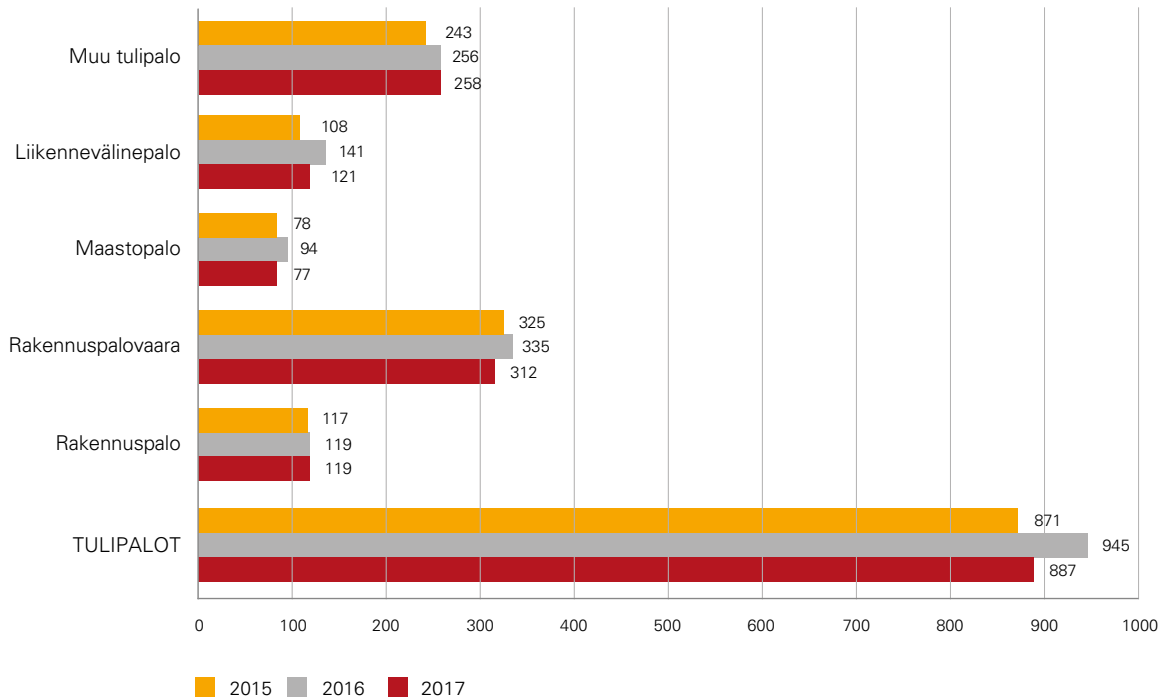
* Helsingissä tapahtuneet yhteistoimintatehtävät, joissa Helsinkiä on avustettu. Nämä tehtävät sisältyvät yllä olevaan taulukkoon, johon ne on listattu ensisijaisen onnettomuustyyppin mukaan.

** Yhteistoimintatehtävät, joissa Helsinki on avustanut muita pelastuslaitoksia. Nämä tehtävät on kirjattu ensisijaisen onnettomuustyyppin mukaan avustettavan pelastuslaitoksen tehtäviksi.

Pelastustoimen onnettomuudet vuosittain 2015–2017

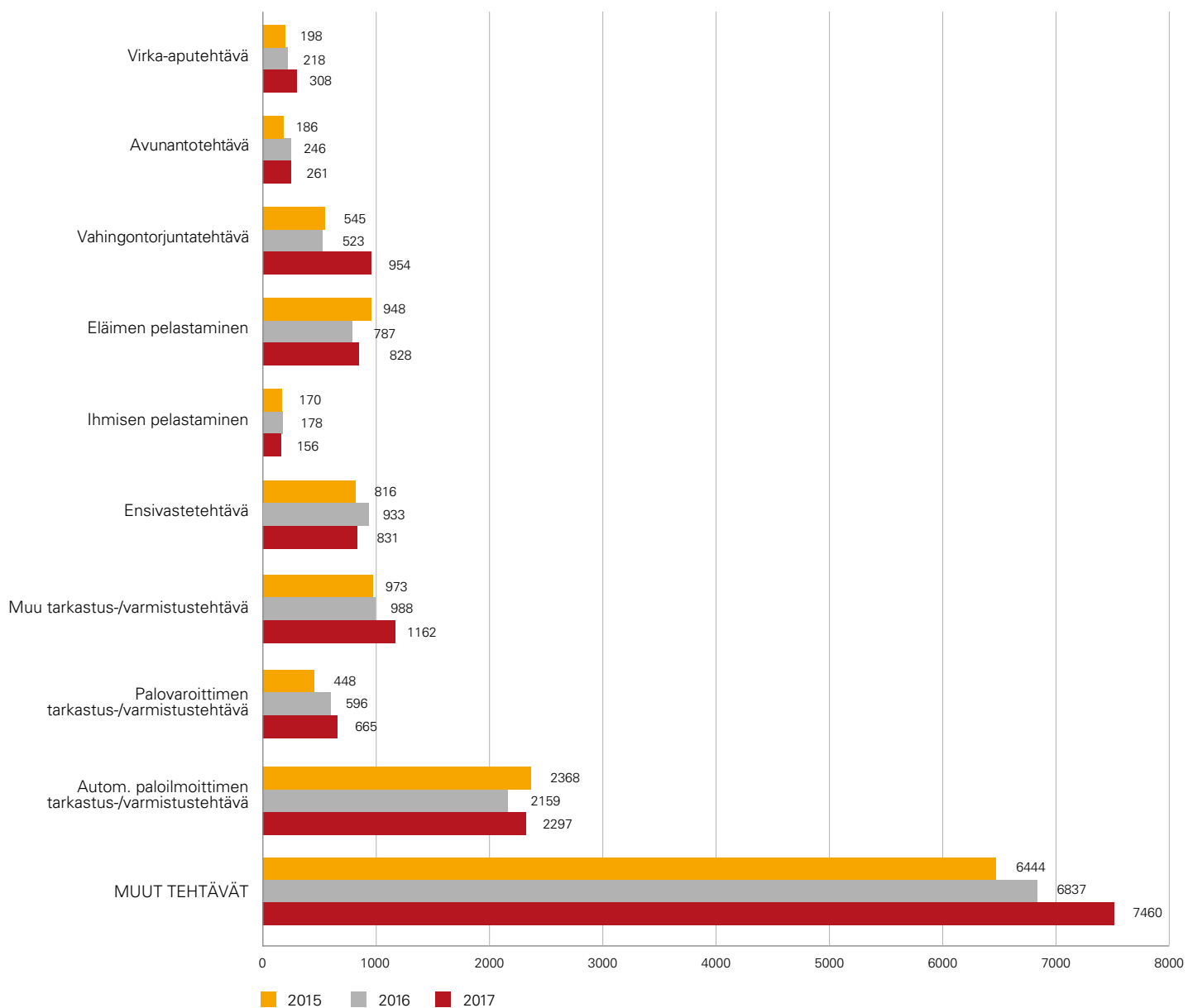

Tulipalot 2015–2016

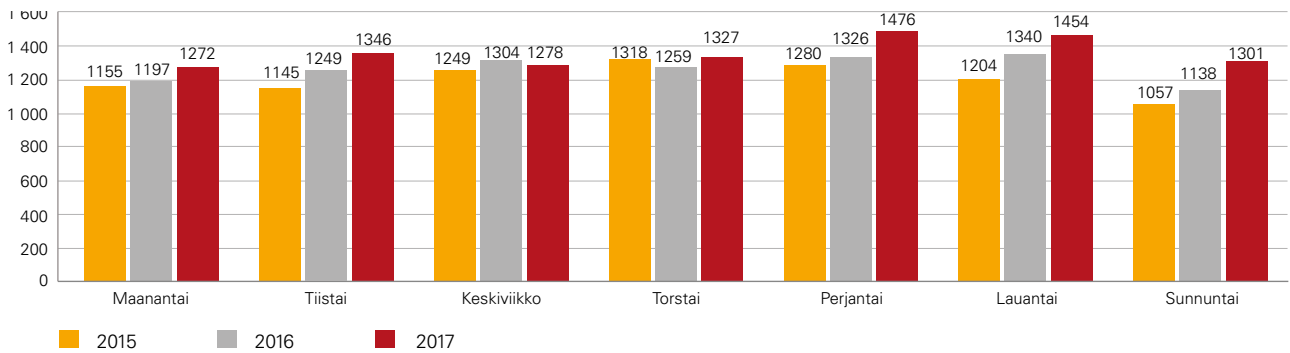

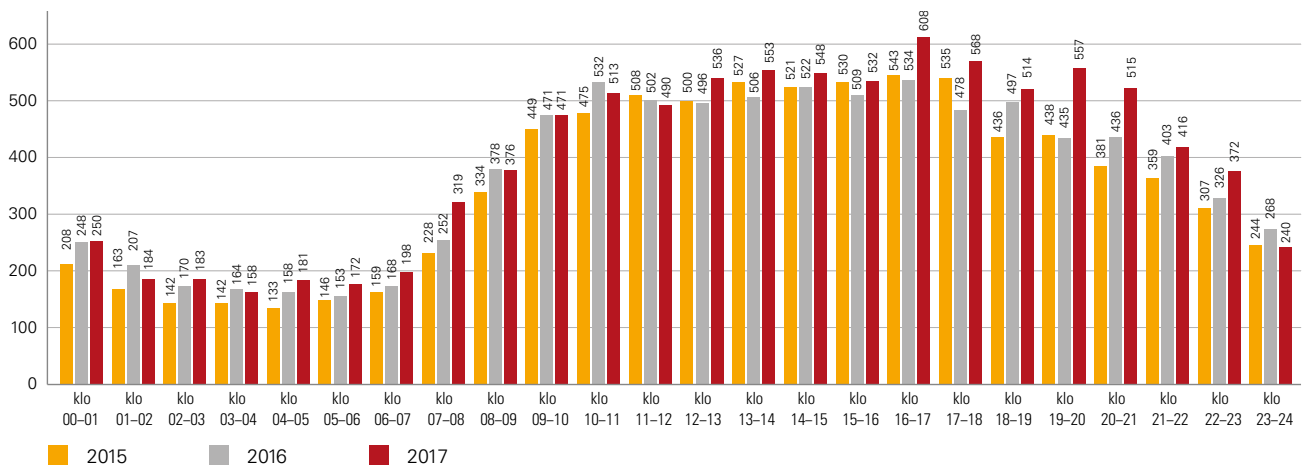
Pelastustoimen muut tehtävät vuosittain 2015–2017

Pelastustoimen tehtävät viikonpäivän mukaan 2015–2017

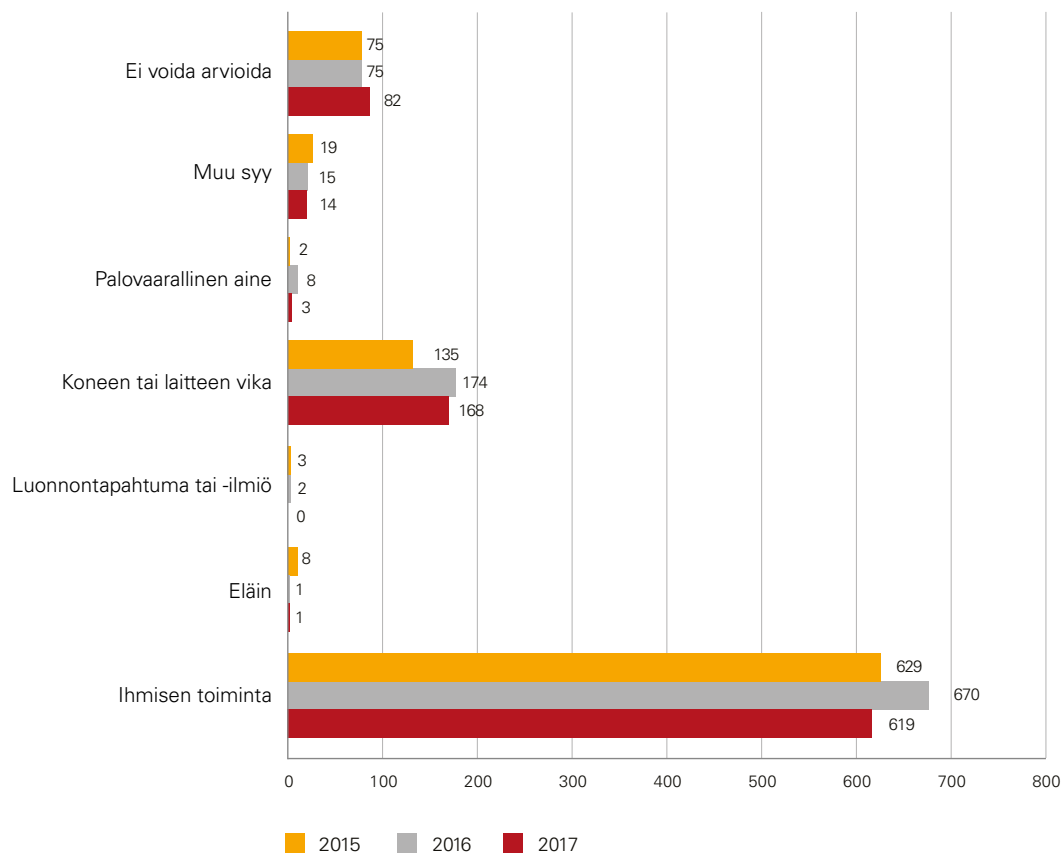

Pelastustoimen tehtävät kellonajan mukaan 2015–2016

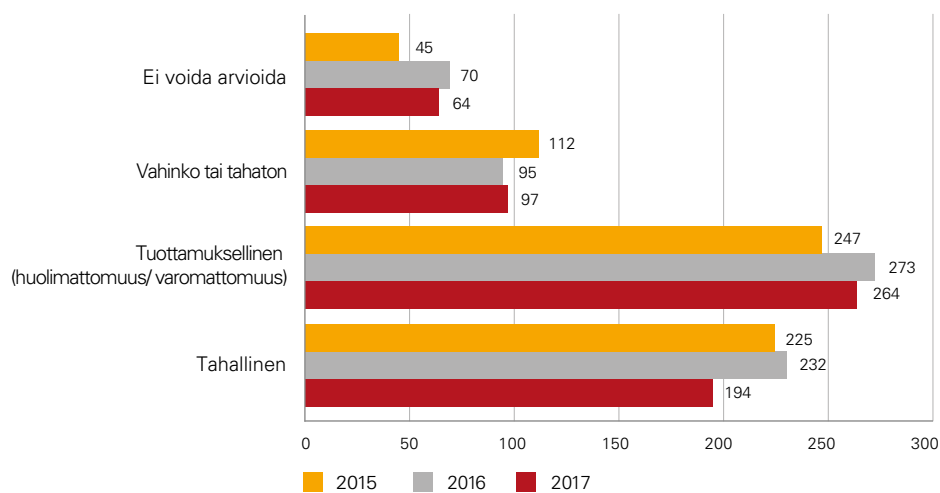

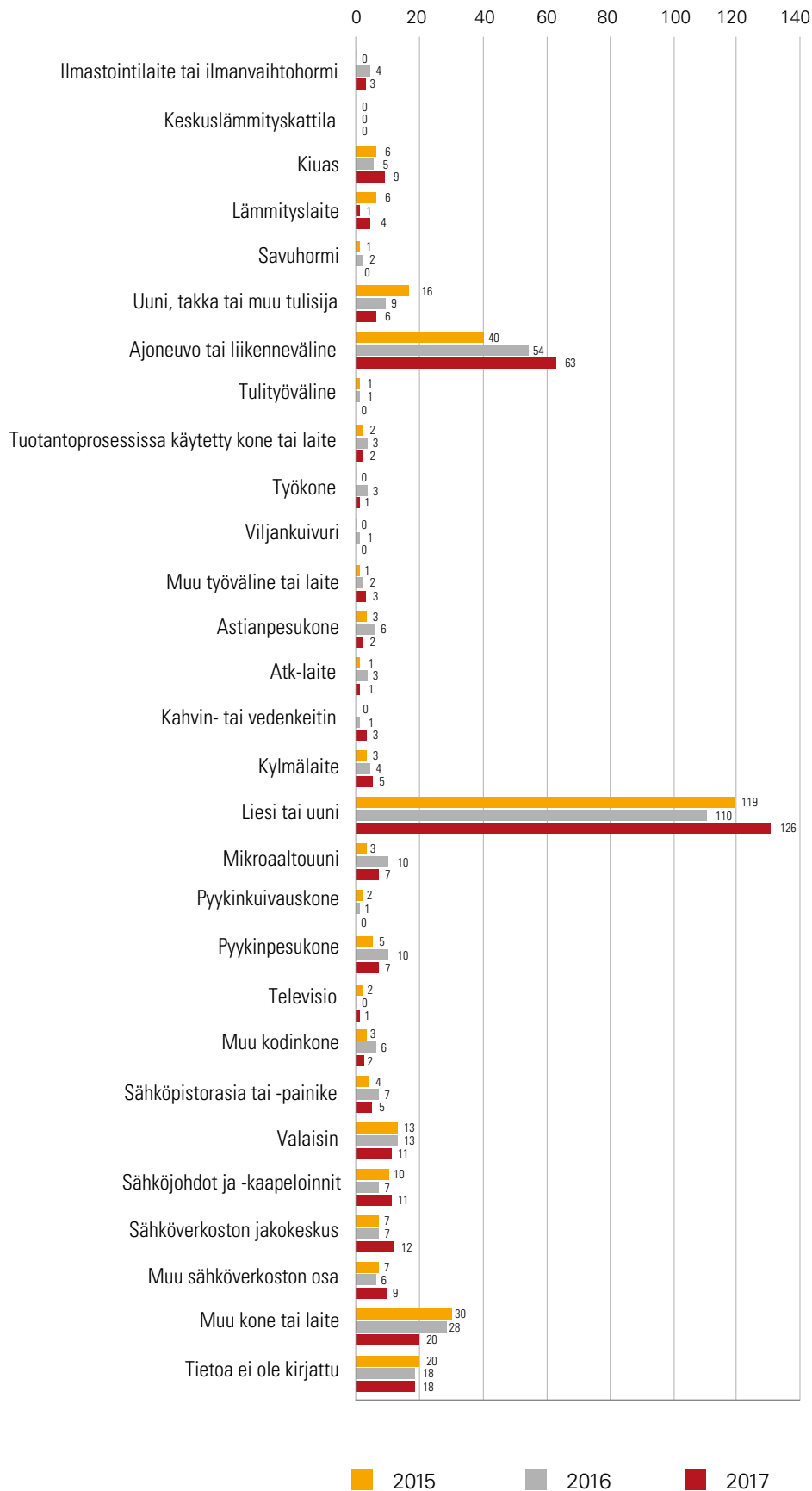
Tulipalon pääasiallinen aiheuttaja 2015–2017

Arvio tulipalon tahallisuudesta 2015–2017

Arvio tulipalon aiheuttaneesta koneesta tai laitteesta 2015–2017

Tehtävät yksiköittäin ja asemittain 2013–2017

Yksikkötunnus	2013	2014	2015	2016	2017	Yksikön laatu
RHE20	2					Johtoyksikkö
RHE30	88	66	60	45	56	Johtoyksikkö
RHE40	1013	925	946	1051	1047	Johtoyksikkö
RHE 41	2	1		7	12	Johtoyksikkö
RHE100	3	9	4	3	5	Johtokeskusyksikkö
RHE111	3		1	2	2	Linja-auto
RHE101	1373	1439	1434	1603	1618	Pelastusyksikkö
RHE103		238	309	12		Säiliöyksikkö
RHE105	1085	1 012	1019	1133	1106	Raskaspelastusyksikkö
RHE1095	383	370	393	658	626	Eläinpelastusyksikkö
RHE106	496	439	391	446	409	Nostoyksikkö
RHE1062	160	150	147	145	110	Nostoyksikkö
RHE109	1			1	1	suuronnettomuusyksikkö
RHE201	1029	1599	1621	1796	1859	Sukellus/pelastusyksikkö
RHE205	217	100				Sukellus/pelastusyksikkö
RHE206		31	152	138	112	Nostoyksikkö
RHE211	893	11		0		Pelastusyksikkö
RHE216	96	2		0		Nostoyksikkö
RHE208	3	4		6	11	Hengityssuojainhuoltoyksikkö
RHE2082			1			Vene/alus
RHE301	1299	1366	1395	1491	1512	Pelastusyksikkö
RHE303	327			12	133	Säiliöyksikkö
RHE306	143	42		11	108	Nostoyksikkö
RHE401	982	1075	1018	1096	1143	Pelastusyksikkö
RHE4094	63	90	84	153	124	Kontti/huoltoyksikkö
RHE501	894	916	909	1000	976	Pelastusyksikkö
RHE503	164	185	174	160	165	Säiliöyksikkö
RHE5099	1	1		1		Kontti/huoltoyksikkö
RHE601	1029	1071	1037	1052	1207	Pelastusyksikkö
RHE606	187	214	209	209	208	Nostoyksikkö
RHE6094	21	20	18	29	24	Kontti/huoltoyksikkö
RHE609	37	24	37	31	31	Kontti/huoltoyksikkö
RHE6098	3	2	8	3	3	Mönkijä
RHE60982		1	4	1	1	Mönkijä
RHE608	3	6	3	5	7	Vene/alus
RHE6082		5	2	5	5	Vene/alus
RHE701	748	717	719	828	864	Pelastusyksikkö
RHE703	188	147	101	161	314	Säiliöyksikkö
RHE7058			17	26	34	Kemikaalintorjuntayksikkö
RHE7094	28	17			2	Kontti/huoltoyksikkö
RHE709	250	213	246	226	242	Öljyntorjuntayksikkö
RHE708	19	16	19	11	18	Vene/alus
RHE801	28	47	56	61	74	Pelastusyksikkö
RHE808	22	26	22	42	54	Vene/alus

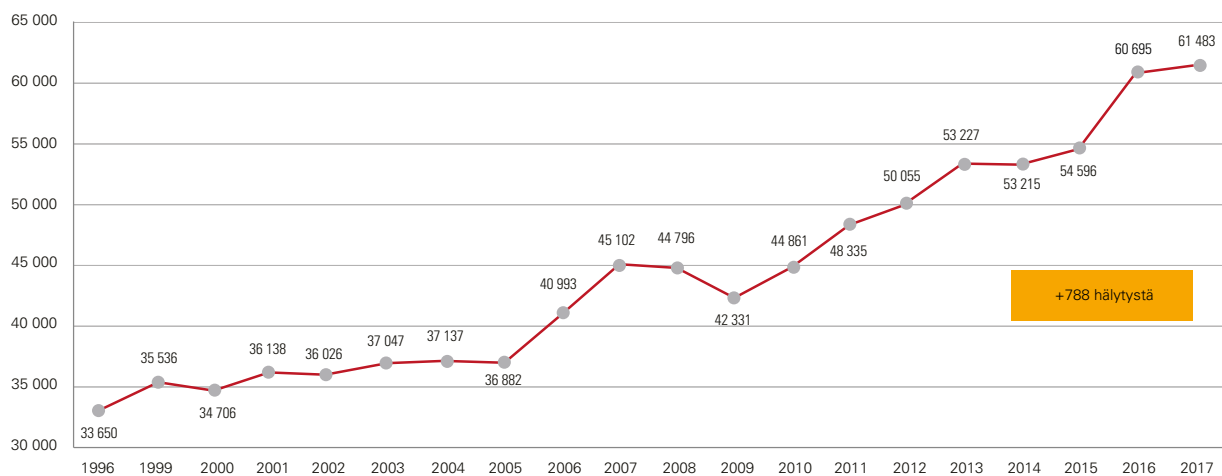
Kallion pa.	Erottajan pa.	Haagan pa.	Käpylän pa.
Malmin pa.	Mellunkylän pa.	Herttoniemen pa.	Suomenlinnan pa.

Sopimuspalokuntien tehtävät 2017

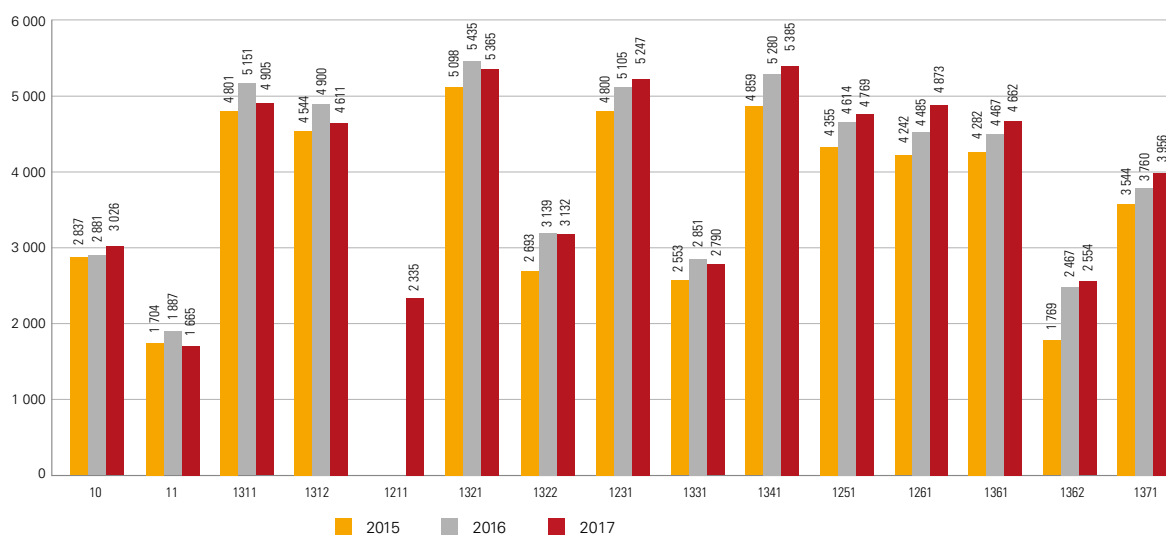
Yksikkötunnus	Pakinkylän VPK	Vanha-Käpylän VPK	Helsingin VPK	Lauttasaren VPK	Haagan VPK	Pitäjänmäen VPK	Pukimäen VPK	Oulunkylän VPK	Puistolän VPK	Tapanilan VPK	Malmiin VPK	Laajasalon VPK	Tammisalön VPK	Marijnien VPK	Vuosaaren VPK	Yhteensä
RHE1395																207
RHE231			83													83
RHE2312			14													14
RHE2396			4													4
RHE241				22												22
RHE245				8												8
RHE247																
RHE331					33											33
RHE337																
RHE341						18										18
RHE347																
RHE431		17														17
RHE437																
RHE441	40															40
RHE445	4															4
RHE451								42								42
RHE4596								11								11
RHE531									19							19
RHE533									2							2
RHE537									3							3
RHE541						36										36
RHE547																
RHE551											20					20
RHE573																
RHE562										7						7
RHE5696																
RHE631														50		50
RHE638														1		1
RHE6396														14		14
RHE6496															6	
RHE641															1	1
RHE648																
RHE731													71			71
RHE736													46			46
RHE7396													5			5
RHE741												27				27
RHE743												16				16
RHE747																
RHE7496												4				4
Yhteensä																825
RHE125	Liikennelaitoksen raivausyksikkö															50

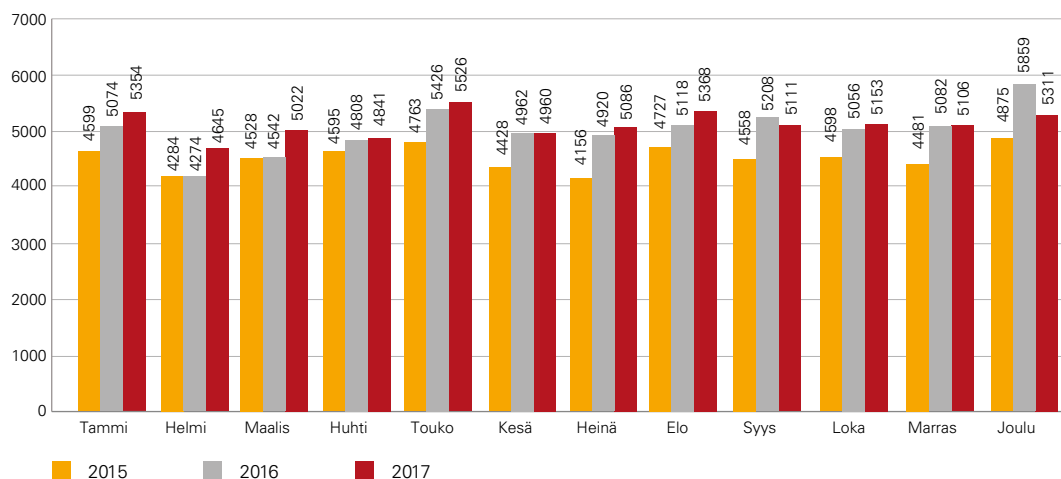
Ensihoitohälytysten kokonaismäärän kehittyminen 1996–2017

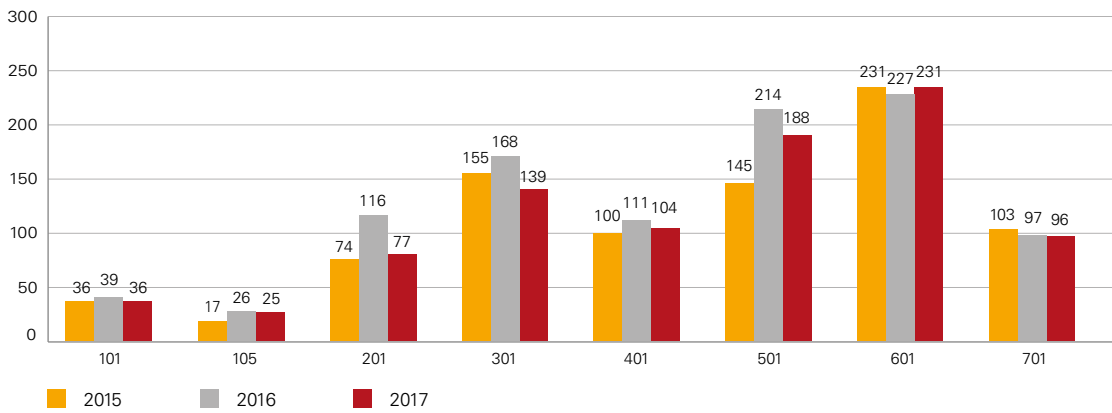
Ensihoitoyksiköiden hälytykset 2015–2017

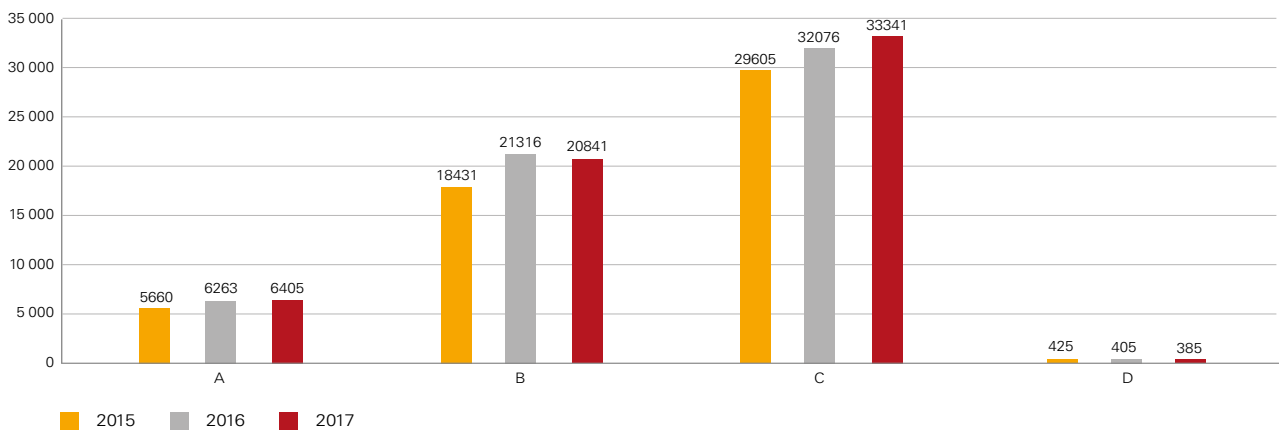
Hälytykset kuukausittain 2015–2017

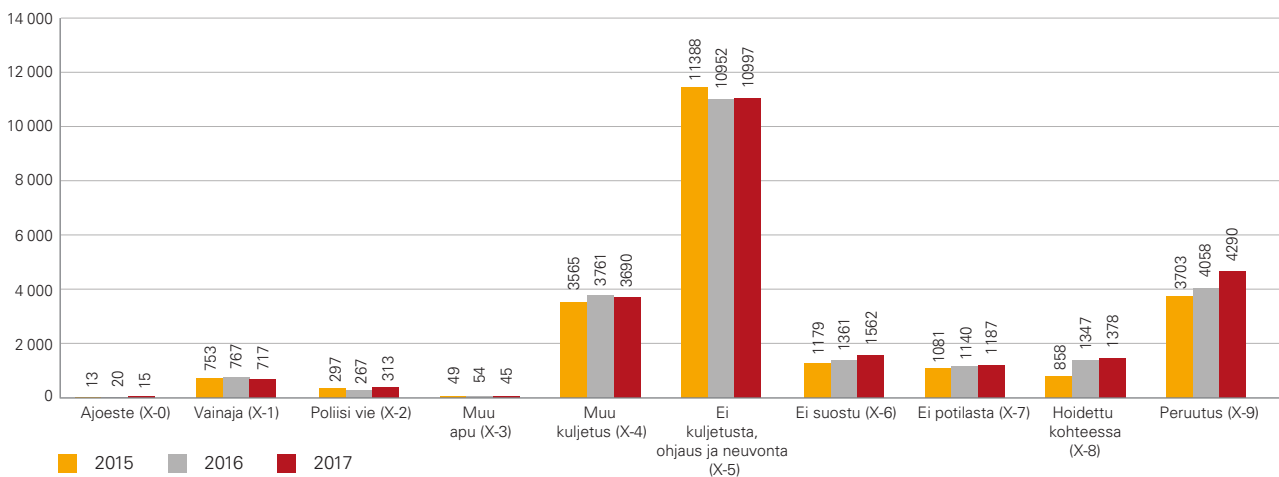
Pelastusyksiköiden ensivastetehtävät yksiköittäin viimeisen 3 vuoden ajalta

Ensihoitohälytysten jakautuminen eri kiireellisyysluokkiin

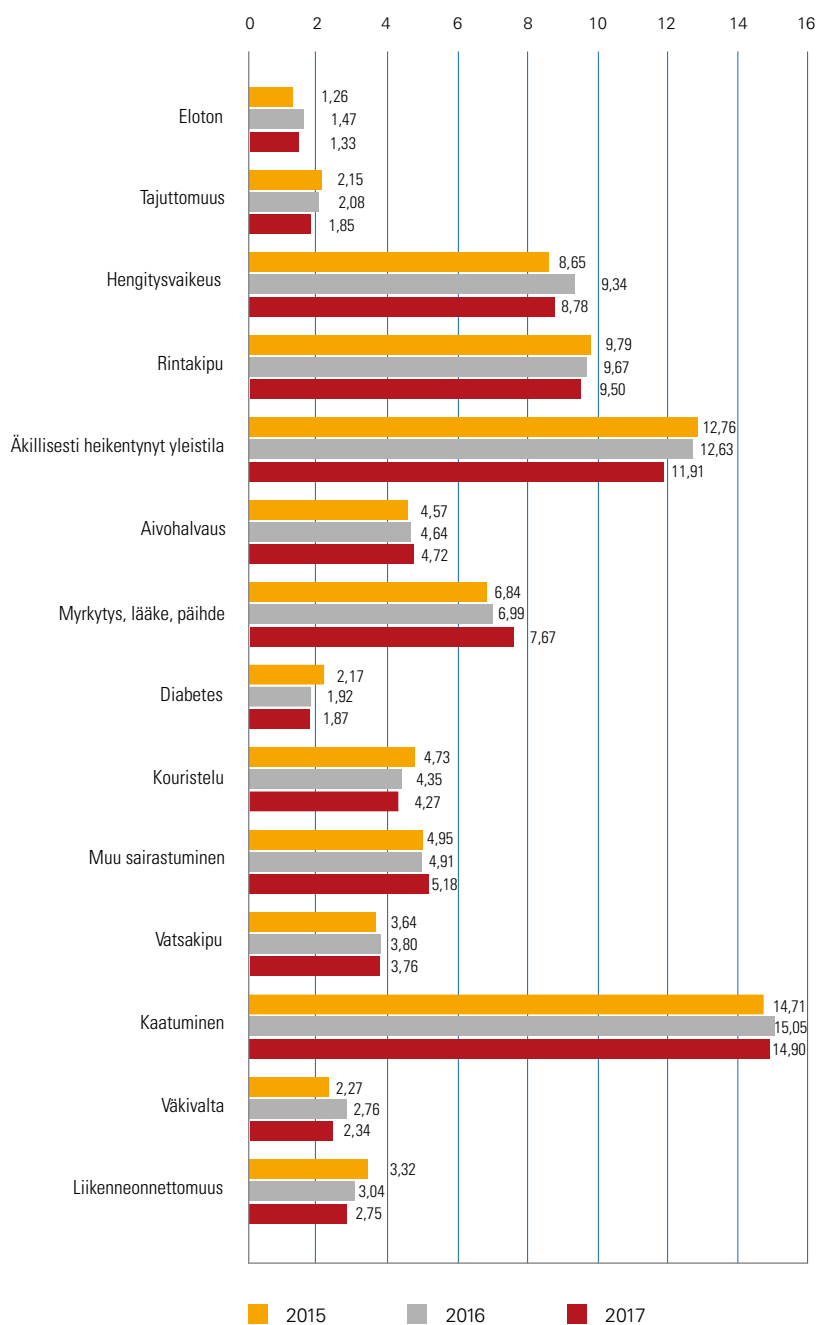

X-koodien (ei kuljetusta) jakautuminen

Ensihoitotehtävien jakautuminen tehtäväluokittain prosentteina tehtävien kokonaismäärästä viimeisen kolmen vuoden aikana

Moottoriajoneuvokalusto 2017

Ajoneuvot	Keskus- pelastus- asema/ varalla	Erottajan pelastus- asema/ Jätkäsaari/ varalla	Haagan pelastus- asema/ pelastus- koulussa ja varalla	Suomen- linnan pelastus- asema/ varalla	Käpylän pelastus- asema/ varalla	Malmin pelastus- asema/ varalla	Mellun- kylän pelastus- asema/ varalla	Herttoniemen pelastus- ja ympäristön- suojelu- asema/varalla	Kaivo- puiston meriasema/ varalla	Tukikohta, Vallin- koskentie	Yht.
Johtautoja	5										5
Johtokeskusautoja	1										1
Pelastusautoja	1/3	1	1/4	1	1	1	1/1	1			16
Pioneeriautoja	1/1							0/1			3
Säiliöautoja			1			1		1			3
Lääkäriyksikkö	1/1										2
Ambulansseja	3/3	2/1	1/3	1	2	1+1	3/2	2			25
Puomitikasautoja	1	1	1				1/1				5
Nostolava-autoja	1										1
Kalustoautoja			-/1 /0			1					2
Kalustokuorma-autoja	3				1		2	1			7
Miehistöautoja	16	6	4/9		1	3	2	1			42
Miehistölinja-autoja	1										1
Huoltoautoja	5	2			1		1	1		9	19
Kurottajatrukkeja								1			1
Traktoreita	1	1	1		1		1	1			6
Moottorikelkkoja							1				1
Maastokulku-neuvoja						1					1
Öljyntorjuntaveneitä E-F luokka				1				1	1		3
Yhteensä	48	14	26	3	7	9	16	11	1	9	144

Liikennelaitoksella kevyt raivausauto

